

ХОРАС МАККОЙ
УМОРЕНИТЕ КОНЕ ГИ
УБИВАТ, НАЛИ?

Превод от английски: София Василева, 1990

chitanka.info

I

*Арестуваният трябва да бъде изправен пред
съда...*

Изправих се. За миг отново видях пред очите си Глория седнала на пейката на кея. Куршумът тъкмо бе пронизал слепоочието ѝ, дори кръвта още не бе бликнала. Светкавицата от пистолета все още озаряваше лицето ѝ. Всичко беше ясно като бял ден. Тя се отпусна напълно, успокоена. От силата на изстрела главата ѝ се бе извърнала малко от мен, не виждах целия ѝ профил, но виждах достатъчно от лицето и устните ѝ, за да съм сигурен, че се усмихва. Прокурорът не беше прав, като каза на съдебните заседатели, че била умряла в страдания, изоставена, сама с жестокия убиец в тъмната нощ на брега на Тихия океан. Съвършено невярно. Тя не страда в момента на смъртта си. Беше отпусната и успокоена и се усмихваше. Тогава за пръв път видях да се усмихва. Как може да е страдала? Пък и не беше изоставена.

Аз бях най-добрият ѝ приятел. Аз бях единственият ѝ приятел. Тогава как може да е била изоставена?

II

... Има ли някакво законно основание, поради което да не може да се произнесе присъда?

Какво можех да кажа?... Всичките тези хора знаеха, че съм я убил. Единственият човек, който можеше да ми помогне по някакъв начин, също не беше между живите. Изправих се пред съдията, погледнах го и поклатих глава. На нищо не можех да се позова.

— Помолете съда за снизходителност — подсказа ми Епстейн, служебният ми защитник.

— Какво става там? — попита съдията.

— Разчитаме на снизхождението на почитаемия съд — обади се Епстейн. — Младежът признава, че е убил девойката, но го е направил по нейно лично желание...

Съдията ме погледна и удари по масата.

III

*Тъй като не се посочи законно основание,
поради което да не може да се произнесе
присъда...*

Странно беше как се запознах с Глория. Тя също се опитвала да пробие в киното, но аз разбрах това по-късно. Един ден вървах по Мелроуз, връщах се от студията на „Парамаунт“, когато някой извика: „Ей! Ей!“ Обърнах се и я видях да тича към мен и да ми маха. Спрях и също ѝ магнах. Задъхана и възбудена, стигна до мен и тогава разбрах, че не я познавам.

— По дяволите този автобус! — каза тя.

Погледнах зад себе си и видях автобуса на половината път до следващата пресечка по посока на Уестърн.

— О, помислих, че махате на мен.

— Защо пък да ви махам?

Засмях се, попитах:

— Знам ли? В една посока ли сме?

— Мога и да повървя към Уестърн — каза тя и тръгнахме заедно.

Така започна всичко, и сега ми изглежда много необикновено. Нищо не мога да разбера. Мисля и премислям и пак не мога да разбера. Това не беше убийство. Опитах се да услужа, а стигнах дотам мен да убият. *Те ще ме убият. Знам точно какво ще каже съдията. Като го гледам, знам, че ще го каже с удоволствие, а усещам, че и тия хора зад мен ще останат доволни, като го чуят.*

Да вземем например оная сутрин, когато срещнах Глория. Не бях оздравял напълно, не ми беше много добре, но отидох до „Парамаунт“, защото Фон Стърнбърг снимаше филм — действието се развиваше в Русия — и си помислих, че мога да получа работа. Все се питах какво ли може да е по-хубаво от това да се снимам във филм на Фон Стърнбърг, на Мамулян или на Болеславски, да ми плащат за това, че

ги гледам как режисират, да се уча на композиция, темпо, зрителни ъгли... та тъй отидох до „Парамаунт“.

Не ме пуснаха да вляза, но се въртях отпред до обяд, когато един от асистентите му излезе да хапне. Настигнах го и попитах има ли шанс да глътна малко атмосфера.

— Няма начин — отговори той и ми обясни, че Фон Стърнбърг много внимавал около него да няма хора, които да глътат атмосфера.

Отвратително беше от негова страна да ми говори така, но ми стана ясно, че според него дрехите ми не са като за пред хората. Попитах:

— Статистите не са ли в костюми?

— Всичките ни статисти се набират от Централната агенция — отговори той и си тръгна.

Движех се без посока — просто се возех в моя ролс-ройс, а хората ме сочеха като най-големия режисьор на света, — когато Глория се развика. Нали знаете как стават тези неща?

И така, повървахме по Мелроуз до Уестърн и през целия път все се запознавахме — когато стигнахме, вече ми беше известно, че се казва Глория Бийти, че е статистка, макар и да не успява да се вреди, а това беше и моето положение, пък и тя понаучи нещичко за мен. Много ми хареса.

Живееше на квартира в една стаичка у някакви хора близо до Бевърли Хилс, а аз се бях уредил на няколко пресечки оттам, така че се видяхме отново още същата вечер. Тази първа среща беше причината за всичко, но дори и сега не мога да кажа с ръка на сърцето, че съжалявам, задето ѝ се обадох. Имах към седем долара, бях ги спечелил, като наливах газирана вода в една закусвалня (замествах един приятел, беше вкарал в беля някакво момиче и трябваше да го заведе в Санта Барбара при познат лекар), та я попитах какво предпочита: да отидем на кино или да поседим в градинката.

— Каква градинка?

— Тук наблизко, малко по-нататък.

— Хубаво. И без това ми е писнало от филми. Готова съм да си отрежа главата, че съм по-добра от повечето актриси, дето ги гледаме. Да вървим — ще поседим, ще произлеем малко жлъч върху тоя, оня...

Доволен бях, че поиска да отидем в градинката. Там винаги е приятно. Хубаво е да поседиш там. Много е малка — квадрат между

две пресечки, но има гъсти храсти, много е тъмно и много тихо. По краищата растат палми по петнайсет-двайсет метра високи, а се разперват изведнъж на върха. Щом влезеш в градинката, обзема те усещане за сигурност. Често си представях, че палмите със смешните си шлемове стоят на стража — моя собствена стража, охрана на моя собствен остров...

Хубаво беше да поседиш в градинката. Между палмите се виждаха много сгради — масивни правоъгълни блокове с червени надписи по покривите, от които червенееше и небето отгоре, и хората отдолу, и всичко останало. Но стига да поискаш, можеше да се освободиш от тези неща, само трябваше да седнеш, да се вторачиш в тях... и те започваха да се оттеглят. Така можеш да ги отдалечиш, на каквото разстояние поискаш...

— Никога досега не съм обръщала внимание на това място — каза Глория.

— На мен ми харесва. — Свалих сакото си и го проснах на тревата, за да седне. — Идвам по три-четири пъти в седмицата.

— Значи наистина ти харесва — отбеляза тя и седна.

— Откога си в Холивуд?

— Почти цяла година. Играла съм в четири филма. Щяха да са повече, но не мога да уредя да ме запишат в Централната агенция.

— И аз не мога.

Ако не си записан в Централната агенция за наемане на актьори, нямаш почти никакъв шанс. Големите студии се обаждат в агенцията и дават поръчка за четирима шведи или шестима гърци, или двама чешки селяни, или шест херцогини и агенцията поема грижата да ги намери. Ясно ми беше защо от агенцията не са искали да запишат Глория. Беше прекалено руса, прекалено слаба и имаше състарен вид. Ако носеше скъпи дрехи, щеше да изглежда привлекателна, но дори тогава не бих казал, че е красива.

— Не познаваш ли някой, който да ти помогне?

— Откъде да знаеш кой може да ти помогне в тая работа? Днес си електротехник, утре ставаш продуцент. Единственият начин да се добера до някоя от големите клечки е да скоча на стъпалото на автомобила му, когато минава край мен. И освен това не зная дали звездите мъже могат да ми помогнат толкова, колкото жените. От това,

което виждам напоследък, се уверих, че съм грешала, когато съм избираща кой да ми помага...

— Как стана така, че дойде в Холивуд?

— Ами не знам — отговори тя след малко. — Но каквото и да бях направила, все щеше да е по-добре от живота у дома.

Попитах я къде е това „у дома“.

— Тексас. Западната част на Тексас. Бил ли си някога там?

— Не. Аз съм от Арканзас.

— Западната част на Тексас е ужасно място, да го знаеш. Живеех там с леля ми и чичо ми. Той работеше като спирач на една железопътна линия. Слава богу, виждах го веднъж, два пъти в седмицата...

Не довърши, млъкна и се загледа в червеното прозрачно зарево над блоковете.

— Поне си имала дом...

— Ти си мислиш така. Мен ако питаш, иначе трябва да се нарича. Когато чичо ми си беше вкъщи, непрекъснато ме задиряше, а когато беше на работа, само се карахме с леля ми. Страхуваше се, че ще я одумвам...

„Мили хорица“ — си казах.

— Та накрая избягах в Далас. Бил ли си там?

— Изобщо не съм ходил в Тексас.

— Нищо не си изпуснал. Не можах да си намеря работа и реших да открадна нещо. От някой магазин, та ченгетата да се погрижат за мен.

— Хубава идея.

— Идеята беше фантастична, но нищо не излезе от нея. Че ме арестуваха, арестуваха ме, но детективите ме съжалиха и ме пуснаха. За да не умра от глад, се хванах с един сириец, който държеше закусвалня до общинската палата... Непрекъснато дъвчеше тютюн. Спал ли си някога с мъж, който дъвче тютюн?

— Е, не съм.

— И това щях да изтърпя, но той поиска да го прави на кухненската маса, докато изчаква следващия клиент, и тогава вече се предадох. Два дена след това пих отрова.

„Боже мой“ — си казах.

— Не съм изпила достатъчно. Само ми стана зле. Още усещам вкуса ѝ. Държаха ме в болницата една седмица. Там ми хрумна да дойда в Холивуд.

— Там ли?

— От филмовите списания. Като ме изписаха, тръгнах на автостоп. Не е ли весело...

— Много е весело — рекох и се опитах да се развеселя. — Нямах ли родители?

— Вече не. Баща ми го убиха във Франция по време на войната. Да можеше и мен да ме убият на война.

— Защо не зарежеш киното?

— Защо? Мога да стана звезда като едното нищо. Спомни си за Хепбърн, за Маргарет Съливан и Джоузефин Хъчинсън... но да ти кажа ли какво щях да направя, ако имах смелост — щях да скоча от прозореца или да се хвърля под някоя кола.

— Знам какво чувстваш, знам точно какво чувстваш.

— Чудно ми е, че всички обръщат толкова много внимание на това как се живее и толкова малко на това как се умира. Защо тия всезнаещи учени само въртят, сучат и се стараят да удължат живота, вместо да измислят начин приятно да му сложат край? Сигурно по света има хиляди хора като мен — искат да умрат, но не им достига смелост...

— Знам какво искаш да кажеш, знам точно какво искаш да кажеш.

Миг-два никой от нас не проговори.

— Една приятелка ме убеждава да участвам в танцов маратон някъде надолу по крайбрежието. Безплатна храна и легло, докато трае маратонът, и хиляда долара, ако спечелиш.

— Това за безплатната храна ми харесва — казах аз.

— Не то е важното. Много от продуцентите и режисьорите ходят на тия танцови маратони. Винаги съществува възможност да те забележат и да ти дадат роля в някой филм... Какво ще кажеш?

— Аз ли?... Ами аз не танцувам много добре...

— Не е необходимо. Само трябва непрекъснато да се движиш.

— Най-добре да не се опитвам. Бях много болен. Толкова бях зле, че трябваше да лазя до клозета на четири крака. Най-добре да не се опитвам — казах аз и поклатих глава.

- Кога е било това?
- Преди седмица.
- Сега си добре — увери ме тя.
- Според мен не съм оздравял напълно. Най-хубаво да не се опитвам. Може да ме повтори.
- За това не се притеснявай.
- Но след една седмица...
- Тогава ще е късно. Ти и сега си добре — рече тя.

IV

... съдът разгледа делото и постанови...

Маратонът се провеждаше на увеселителния кей в една стара сграда на брега, която някога е била танцувален салон. Издигаше се на пилони направо от водата и ден и нощ океанът се блъскаше отдолу, под нозете ни. С възглавничките на стъпалата си го усещах като с лекарски слушалки как се надига.

В залата имаше дансинг за състезателите, широк десет метра, дълъг шейсет, от трите страни го обкръжаваха ложи, а зад тях амфитеатрално бяха разположени обикновените места. На четвъртата страна се издигаше естрадата за оркестъра. Оркестърът свиреше само вечер, пък и не беше добър. През деня музиката беше от радиото, но използваша усилватели. През повечето време я пускаха прекалено високо и залата се изпълваше с шум. На естрадата стоеше и конферансието, чието задължение беше да забавлява посетителите; имаше двама съдии, които през цялото време се разхождаха по дансинга сред състезателите, за да следят дали всичко е наред, плюс лекар за спешни случаи, две медицински сестри и двама санитарии. Лекарят никак не приличаше на лекар. Беше прекалено млад.

В маратона се включиха сто четиресет и четири двойки, но шейсет и една отпаднаха още през първата седмица. Според регламента се танцуваше час и петдесет минути, после даваха десет минути почивка, през които можеше да поспиш, ако искаш. Но в тези десет минути трябваше и да се изкъпеш, и да се обръснеш, и да ти масажират краката, или каквото друго ти е необходимо.

Първата седмица беше най-трудната. На всички краката и стъпалата се подуха, а отдолу океанът се блъскаше ли, блъскаше в пилоните. Преди да се включа в този танцов маратон, обичах Тихия океан — харесваше ми името му, широтата, цветът, мирисът му; седях с часове да го гледам и да си мисля за корабите, които са плавали по

него и никога не са се върнали, за Китай и Южните морета, мислех си за какви ли не неща... Но вече не мисля. Стига ми толкова. Все ми е едно дали ще го видя отново, или не. *Вероятно няма. Съдията ще се погрижи за това.*

Някои от ветераните бяха споделили с мен и с Глория, че за да успееш в танцов маратон, трябва да усъвършенстваш системата за десетминутните почивки: да се научиш да ядеш сандвич, докато се бръснееш, да се храниш, докато си в клозета или докато ти масажират краката; да се научиш на дансинга да четеш вестник, да спиш на рамото на партньора си, но всичко това бяха професионални тънкости, за които трябваше да се упражняваш. В началото беше много трудно за мен и за Глория.

Разбрах, че почти половината от състезателите са професионалисти. Преживявали от участия в маратони из цялата страна, а някои дори пътували от град на град на автостоп. Останалите бяха просто млади хора като мен и Глория.

Двойка номер 13 бяха най-добрите ни приятели на дансинга. Казвах се Джеймс и Руби Бейтс от някакво градче в Северна Пенсилвания. За осми път участвах в маратон; бяха спечелили награда от 1500 долара в Оклахома след 1253 часа непрекъснато движение. Имаше още няколко двойки, които твърдяха, че са излизали първи един или друг път, но аз бях сигурен, че Джеймс и Руби ще стигнат до финала. При положение че бебето на Руби не се появи преди това. Чакаха го след четири месеца.

— Какво ѝ става на Глория? — ме попита Джеймс един ден, като се връщаме на дансинга след почивката.

— Нищо. Какво имаш предвид? — попитах аз, но знаех какво има предвид. Глория пак беше кисела и си пееше познатата песен.

— Непрекъснато разправя на Руби каква глупачка щяла да бъде, ако роди бебето. Глория я кара да го махне.

— Не мога да разбера защо ще приказва такива неща — опитах се да загладя нещата.

— Кажй ѝ да не закача Руби.

Когато свирката даде сигнал за започването на 216-ия час, предадох на Глория заръката на Джеймс.

— Да си гледа работата. Много ги разбира той тия работи.

— Не виждам защо да си нямат дете, щом искат. То си е тяхна работа. Не искам Джеймс да ни се разсърди. Участвал е в много такива танцови маратони и досега ни е давал полезни съвети. Какво ще правим, ако ни се разсърди?

— Грехота е това момиче да роди — отговори Глория. — Какъв е смисълът да раждаш деца, като нямаш достатъчно пари да се грижиш за тях?

— Откъде знаеш, че те нямат?

— Ако имат, какво търсят тук?... Това е бедата сега. Всички раждат деца...

— Е, не всички.

— Много ги разбираш тия неща. Къде по-добре щеше да ти бъде, ако изобщо не се беше раждал.

— А може би нямаше да ми бъде по-добре. Ти как си? — попитах, за да я отвлека от тия мисли.

— Аз винаги съм скапана. Боже мой, стрелката на часовника се движи толкова бавно.

На естрадата имаше голямо парче брезент, върху което бе нарисован часовник с означени часове до 2500. Над него бе изписано:

ИЗМИНАЛИ ЧАСОВЕ — 216.

ОСТАВАЩИ ДВОЙКИ — 83.

— Как си с краката?

— Още се чувствам слаб. Тоя грип ме съсипа.

— Според някои от момичетата ще трябва да се издържи до две хиляди часа за победа.

— Надявам се да не е така. Не мисля, че ще мога да издържа толкова време.

— Обувките ми започнаха да се изтъргват — оплака се Глория. — Ако скоро не се намери някой да ни вземе под опеката си, ще тръгна боса. — Имаше различни компании и фирми, които поемаха известни грижи към някои от състезателите: даваха ти да носиш фланелки с надписи на гърба за реклама на фирмата или на някоя тяхна стока, но пък те снабдяваха с необходими неща.

Джеймс и Руби се приближиха. Той погледна към мен. Попита:
— Каза ли й?

Кимнах му.

— Я чакай малко — усети се Глория, щом те започнаха да се отдалечават. — Какво си въобразяваш, като разговаряш зад гърба ми?

— Кажи на тая смахнатата да не ме предизвиква. — Джеймс продължи да говори само на мен.

Глория щеше да каже нещо, но докато си отвори устата, я отдалечих с танцова стъпка. Не ми се искаше да стават сцени.

— Копелето му с копеле — не се стърпя тя.

— Той се разсърди. Сега какво ще правим?

— Ще види той, ще му кажа аз на него как се предизвиква, да го...

— Глория, ако обичаш, недей да се бъркаш.

— Вие тук, я по-леко с ругатните — разнесе се глас. Обърнах се. Беше Роло Питърс, съдията на дансинга.

— Гледай си работата — сопна му се Глория. С пръстите си усещах как потръпват мускулите на гърба й, също както усещах надигането на океана с възглавничките на стъпалата си.

— По-тихо. Чуват ви от ложите. Къде се намирате, да не сте на пазара?

— А това да не би да не е пазар? — отговори му Глория.

— Добре, добре — обадох се аз.

— Вече съм ви направил една забележка за ругатните — продължи Роло. — Предупреждавам ви да не се повтаря повече. Такива работи не се харесват на публиката.

— На публиката ли? Че къде е тази публика?

— Ти не бери грижа за това, то е наша работа — отвърна й Роло, но впи ядосания си поглед в мен.

— Добре, добре.

Той свирна и всички спряха да се движат. Някои всъщност едва-едва се поместваха, колкото да не ги дисквалифицират.

— Хайде сега, младежи — подкани Роло, — един малък спринт.

— Един малък спринт — обяви по микрофона и конферансието Роки Грейво. През усилвателите гласът му изпълни залата и заглуши плискането на океана. — Хайде по-живо, един малък спринт. Почвайте

— даде той знак на оркестъра и оркестърът засвири. Състезателите затанцуваха малко по-живо.

Спринтът продължи към две минути, накрая Роки даде тон за аплодисменти и заговори по микрофона:

— Погледнете тези младежи, дами и господата, след 216 часа в танцовия маратон за световния шампионат — състезание на издръжливост и майсторство — те са свежи като кукуряк. Те се хранят по седем пъти на ден — освен блюда за трите основни хранения получават и четири леки закуски. Някои дори са напълнили по време на състезанието, а тук сме осигурили постоянните грижи на лекари и медицински сестри, за да бъдат те в най-добро физическо състояние. Сега ще поканя двойка номер 4 — Марио Петроне и Джаки Милър, които ще ни покажат своя специален номер. Заповядайте, двойка номер 4, ето вижте ги, дами и господата, те са си лика-прилика.

Марио Петроне — здравеняк италианец — и Джаки Милър — дребничка блондинка — се качиха на естрадата. Изръкопляскаха им вяло. Размениха няколко думи с Роки и затанцуваха степ. Бяха много слаби. Май нито Марио, нито Джаки си даваха сметка, че са толкова зле. Накрая някои хора от публиката хвърлиха монети на дансинга.

— Давайте, давайте — извика Роки. — Да завали сребърен дъжд. Давайте.

Още монети заваляха по пода. Марио и Джаки ги засъбираха и така стигнаха до нас.

— Колко? — попита ги Глория.

— Има-няма един долар — отвърна Джаки.

— Откъде си, малката?

— От Алабама.

— Така си и мислех.

— И ние двамата ще трябва да научим някой специален номер — подхвърлих на Глория.

— Така сте си по-добре — обади се Марио. — Инак само се потиш и краката ти стават на нищо.

— Вие чухте ли за дербито? — попита Джаки.

— Какво значи това?

— Някакво състезание. Сигурно ще ни обяснят през следващата почивка.

— Работата се запича — каза Глория.

V

... за извършеното престъпление предумишлено убийство

В съблекалнята Роки Грейво ни представи Винсънт (или Сокс) Доналд — един от организаторите.

— Чуйте сега, младежи — рече Сокс, — не се отчайвайте, че хората не идват да гледат танцовия маратон. Хубавите неща не стават бързо, затова решихме да въведем една новост, която гарантира, че публиката ще започне да се стича на тълпи. И така, ето какво ще направим. Всяка вечер ще имаме дерби. На дансинга ще се очертае една пътека — нещо като елипса — и всяка вечер по петнайсет минути всички ще се надпреварват по тази пътека, а последната двойка ще се дисквалифицира. Гарантирам ви, че така публиката ще започне да идва на тълпи.

— Ще започне да идва и погребалният агент.

— От вътрешната страна на пътеката, по средата на елипсата ще поставим легла — каза организаторът, — там ще стоят лекарят и медицинските лица, за да са винаги налице по време на дербито. Когато някой от състезателите прекъсне временно обиколките, трябва да влезе в елипсата, а партньорът му ще прави по две обиколки за компенсация. Това ще се хареса и на вас, младежи, тъй като ще имате повече публика. Ами да, когато една след друга започнат да идват компании от Холивуд, ще ги накараме да стават на крака... Е, как е храната? Някакви оплаквания? Чудесно, младежи, всичко е идеално. Вие се трудите за нас, ние се трудим за вас.

Излязохме на дансинга. Никой от състезателите нямаше какво да каже по въпроса за дербитата. Всичко им изглеждаше добре, само да се напълни залата. Роло дойде при мен до парапета, където бях седнал. Имах още две минути почивка преди следващите два изтощителни часа.

— Не ме разбирай криво — подхвана той — за онова, което ти казах преди малко. Не ставаше въпрос за теб, а за Глория.

— Знам. Тя е добро момиче. Сърдита е на света, това е.

— Гледай да я усмиряваш.

— Това не е лесна работа, но ще направя каквото мога.

След миг погледнах към входа на дамската съблекалня и останах изненадан, като видях, че Глория и Руби излизат на дансинга заедно. Отидох да пресрещна Глория.

— Какво ще кажеш за дербитата?

— Чудесен начин да ни уморят — отвърна Глория.

Свирката даде сигнал за започване.

— Надали има и сто души тази вечер — заговорих аз. Ние с Глория не танцувахме. Бях я прегърнал през раменете, тя бе сложила ръка на кръста ми и вървахме. Това беше разрешено. През първата седмица трябваше да се танцува, но след това не беше задължително. Видях, че Джеймс и Руби са се запътили към нас и по израза на лицата им разбрах, че нещо не е наред. Щеше ми се да се измъкна, но нямаше къде.

— Аз не те ли предупредих да не закачаш жена ми? — започна Джеймс.

— Върви по дяволите, маймуна такава — отвърна му Глория.

— Чакайте, чакайте — намесих се и аз. — Какво има?

— Тя продължава да преследва Руби. Обърна ли си гърба, и тя започва да ѝ говори.

— Остави тази работа, Джим — опита се Руби да го успокои.

— Не, няма да я оставя. Не ти ли казах да си затваряш устата? — продължи той да говори на Глория.

— Върви на...

Глория не успя да си довърши думите, защото той ѝ зашлеви такава плесница, че главата ѝ се удари в рамото ми. Здравата я удари. Не можех да стоя така. Забих му един в зъбите. Той ме цапна в челюстта с лявата си ръка и за малко щях да падна, но като политнах назад, се блъснах в някого от състезателите. Той се нахвърли върху мен, а аз се заизвивах, за да го препъна или да го ударя с коляно между краката, защото иначе изобщо не можех да го надвия. В ушите ми гръмна свирка, някой ни сграбчи и двамата. Беше Роло Питърс. Той ни разблъска и ни раздели.

— Я стига. Какво става тук?

— Нищо — отговорих.

— Нищо — каза и Руби.

Роло вдигна ръка и даде знак на Роки, който стоеше на естрадата.

— Давайте — извика той и оркестърът засвири.

— Махайте се! — нареди Роло на останалите състезатели и те започнаха да се разпръсват. — По-живо, по-живо — поведе ги той по дансинга.

— Следващия път ще ти откъсна главата — закани се Джеймс на Глория.

— Що не си... — отвърна му тя.

— Недей така — опитах се да я успокоя.

Отдалечихме се в едно ъгълче и там съвсем забавихме темпото, едва-едва се поклацахме.

— Какво ти е станало? Защо не оставиш Руби на мира?

— Не се притеснявай, повече няма да си хабя думите за нея. Щом иска да роди недъгаво дете, няма да ѝ преча.

— Здравей, Глория — дочу се непознат глас.

Огледахме се. Беше я заговорила една възрастна жена от ложите зад парапета. Не ѝ знаех името, но беше голям образ. Идваше всяка вечер, носеше си одеяло и сандвич. Веднъж се уви в одеялото и остана цялата нощ. Беше към шейсет и пет годишна.

— Здравсти — отвърна Глория.

— Какво става с вас?

— Нищо. Караме се.

— Как се чувствате?

— Нормално.

— Казвам се мисис Лейдън — представи се възрастната жена. — Вие сте любимата ми двойка.

— Ами благодарим — рекох.

— И аз исках да участвам, но не ме допуснаха. Била съм много възрастна, пък съм само на шейсет.

— Е, нищо — измърморих, колкото да поддържам разговора.

С Глория бяхме спрели на едно място и пристъпвахме от крак на крак полупрегърнати. Трябваше да се движим непрекъснато. Двама мъже влязоха в ложата и седнаха зад жената. И двамата дъвчеха незапалени пури.

— Тия са ченгета — ми пошушна Глория.

— Харесва ли ви състезанието? — попитах мисис Лейдън.

— Доставка ми голямо удоволствие. Много ми харесва, има такива хубави млади хора...

— Движение, младежи — ни подкани Роло, докато минаваше край нас.

Кимнах на мисис Лейдън и се отдалечихме малко по-енергично.

— Това умът ми не го побира. Та тя би трябвало да си стои вкъщи и да подменя пеленките на внучето си. Боже мой, дано никога да не доживея до тия години.

— Откъде знаеш, че тия типове са ченгета?

— Имам шесто чувство. Господи, можеш ли да я проумееш тази жена. Изкукуруигала е на тема танцови маратони. Трябва да ѝ поискат наем като за квартира. — Глория поклати глава и повтори: — Дано да не доживея до тия години.

Срещата с възрастната жена ѝ подейства много потискащо. Каза ми, че покрай нея се сетила за жените от онова градче в Западен Тексас, където бе живяла.

— Току-що влезе Алис Фей — обяви едно от момичетата. — Виждате ли я? Седнала е ей там.

Наистина беше Алис Фей с двама мъже, но тях не ги познавах.

— Видя ли я? — попитах Глория.

— Не ща да я гледам.

— Дами и господа — заговори Роки по микрофона, — тази вечер имаме честта да ни гостува красивата и пленителна кинозвезда мис Алис Фей. Бурни аплодисменти за мис Фей, дами и господа.

Всички заръкопляскаха, а мис Фей закима усмихната. Сокс Доналд седеше в ложата до оркестъра и също се усмихваше. Бяха започнали да идват компаниите от Холивуд.

— Давай, ръкопляскай — подхвърлих на Глория.

— Защо да ѝ ръкопляскам? Какво повече има тя от мен...

— Завиждаш ѝ.

— Нямаш представа колко си прав. Аз пропадам във всичко, затова завиждам на тези, които имат успех. А ти не завиждаш ли?

— Не, не завиждам.

— Глупак.

Двете ченгета бяха излезли от ложата, където седеше мисис Лейдън, и се бяха преместили при Сокс Доналд. Свели глави един към друг, разглеждаха някакъв лист, който единият от тях държеше.

— Браво, младежи — заговори отново Роки по микрофона. — Сега един малък спринт преди почивката... Давайте — обърна се той към оркестъра и започна да пляска с ръце и да тактува с крак по естрадата. След миг публиката също започна да пляска и да тропа с крака.

Всички се въртяхме в центъра на дансинга и само гледахме стрелката на часовника, когато изведнъж Кид Кам от двойка номер 18 започна да удря плесници на партньорката си. Крепеше я изправена с лявата си ръка, а с дясната я пляскаше и тя залиташе ту напред, ту назад, без да реагира на ударите. За нея светът не съществуваше. Изхъхри един-два пъти и се свлече на земята в безсъзнание. Съдията на дансинга изсвири и цялата публика възбудено скочи на крака. Публиката на танцови маратони няма нужда предварително да се настройва за вълнението, което ще изпита. Щом се случи нещо, веднага се възбужда. В това отношение танцовият маратон прилича на борбата с бикове.

Съдията на дансинга и двете медицински сестри вдигнаха момичето и го понесоха към дамската съблекалня така, че пръстите на краката му се влачеха по земята.

— Мати Барнс от двойка номер 18 изгуби съзнание — съобщи Роки на публиката. — Пренесена е в съблекалнята, където ще получи квалифицирана медицинска помощ. Няма нищо страшно, дами и господа, нищо страшно. Това е само още едно потвърждение, че на танцовия маратон за световния шампионат винаги става нещо.

— Преди последната почивка тя си призна, че не ѝ е добре...

— Какво ѝ е?

— Неразположена е. И трябва да ти кажа, че няма да може да се върне на дансинга. Такива като нея трябва да лежат по три-четири дни, когато им дойде.

— Ама как пък си ги избирам! — оплака се Кид Кам и поклати глава с отвращение. — Абе аз съм урочасан. Участвал съм в девет маратона и не съм завършил нито един. Винаги партньорката ми сдава багажа.

— Ще се оправи, не се бой — опитах се да го окуража.

— Няма начин, дотука беше. Сега вече може да се върне във фермата.

Свирката даде сигнал, че поредният тур е завършил. Всички се втурнаха към съблекалните. Изсулих обувките си и се строполих на леглото. Усетих как океанът се надига, но това беше само веднъж. После заспах.

Събудих се — носът ми беше пълен с амоняк. Един от треньорите размахваше шишенце с амоняк над брадичката ми, така че миризмата ме удари право в носа. (Това бил най-добрият начин да ни будят, когато сме заспали дълбоко, ми обясни докторчето после. „Ако се бяха опитали да те събудят с разтърсване, никога нямаше да успеят“.)

— Добре де, събудих се — казах на треньора.

Седнах на леглото, за да се обуя. Едва тогава видях, че двете ченгета и Сокс Доналд са застанали над леглото на Марио. Чакаха другият треньор да го събуди. Най-сетне Марио се обърна и ги видя.

— Здравсти, мой човек — поде едното ченге. — Знаеш ли кой е този? — И му подаде лист хартия. Бях достатъчно близо и надникнах. Беше страница със снимки от някакво тяхно детективно списание.

Марио я погледна, после върна листа.

— Да, знам — рече той и седна.

— Не си се променил много — подхвърли другото ченге.

— Абе, макаронаджия такъв — сви юмруци Сокс, — ти какъв номер щеше да ми погодиш!

— Кротко, Сокс — спря го първото ченге. После заговори на Марио: — Хайде, Джузепе, събирай си багажа.

Марио започна да си връзва обувките.

— Нямам нищо, само едно сако и четката ми за зъби. Но искам да се сбoguвам с партньорката ми.

— Мръсен макаронаджия — развика се Сокс. — Заради теб хубаво ще ни издокарат във вестниците.

— Забрави за партньорката си, Джузепе — обади се второто ченге. — Хей, момче — обърна се той към мен, — ти кажи сбoгом на партньорката на Джузепе от негово име. Хайде, Джузепе.

— Изведете този макаронаджия през задния вход, момчета — предупреди Сокс Доналд.

— Всички на дансинга! — изрева съдията. — Всички на дансинга.

— До скоро, Марио — пожелах му аз.

Той не отвърна. Всичко мина много тихо, много делово. Ченгетата действаха така, сякаш подобни неща се случват всеки ден...

VI

*... както е приело и постановило журито
от съдебни заседатели...*

И така Марио отиде в затвора, а Мати се върна във фермата. *Не мога да забравя колко се изненадах, когато арестуваха Марио за убийство. Не можех да повярвам. Той беше едно от най-добрите момчета, които познавах. Едно време беше, дето не можех да повярвам. Сега вече знам, че може да си добър човек и в същото време да си убиец. Не знам кой би се държал по-добре с Глория, но настъпи един момент, когато я застрелях. Така че виждате, да си добър още нищо не значи...*

Мати беше дисквалифицирана автоматично, когато лекарят не ѝ разреши да се състезава повече. Казал, че ако продължи да танцува, ще си увреди някои органи и няма да има деца. Тя се развивала, нарекла докторчето какво ли не — това ми го разказа Глория — и категорично отказала да напусне състезанието. Но го напусна. Нямахше как. У тях беше и хлябът, и ножът.

Така нейният партньор Кид Кам се събра с Джаки. Според правилата това беше допустимо. Можеше да останеш соло два и четири часа и ако след това все още си без партньор, те дисквалифицират. И Кид, и Джаки изглеждаха доволни от новото си положение. Джаки не можеше да се радва, че е загубила Марио. И все пак партньорът си беше партньор. Кид обаче не успяваше да си събере усмивката. Май си мислеше, че урочасването му се е разминало.

— Тия ще спечелят като нищо — рече Глория. — Здрави са като коне. В Алабама нея са я тъпкали с царевица. Погледни как се е ухилила. Хващам се на бас, че могат да изкарат и шест месеца.

— Аз съм за Джеймс и Руби.

— След като се държаха така лошо с нас?

— Какво общо имат двете неща? И освен това какво ни има на нас? Нали и ние имаме шанс да победим?

— Така ли?

— Ти си мисли както искаш.

Тя поклати глава, но не ми отговори, само каза:

— Все повече и повече, и повече ми се ще да не съм жива.

Пак започваше. Каквото и да приказвах, тя едно си знаеше.

— Мога ли да кажа нещо, без то да ти напомни, че не искаш да си жива?

— Такова нещо няма.

— Вдигам ръце от теб.

На естрадата някой намали радиото. Сега музиката започна да звучи като музика. (Когато нямаше оркестър, свиреше радио. Беше следобед. Оркестърът идваше само вечер.)

— Дами и господа — заговори Роки по микрофона, — имам честта да обявя, че две фирми вземат под опеката си две от състезаващите се двойки. Козметичният салон „Помпадур“ на авеню Б 415 поема грижата за двойка номер 13 — Джеймс и Руби Бейтс. Бурни ръкопляскания за козметичния салон „Помпадур“, който се намира на авеню Б 415. Ръкопляскайте, дами и господа, и вие, младежи...

Всички заръкопляскаха.

— Втората двойка, която получава лична подкрепа, е номер 34 — Педро Ортега и Лилиан Бейкън. Те се радват на специалното внимание на сервиз „Океан“. И така, бурни аплодисменти за сервиз „Океан“, който се намира на Оушън Уокуей в Санта Моника.

Всички заръкопляскаха отново.

— Дами и господа — продължи Роки, — трябва да се намерят повече хора, които да подкрепят тези прекрасни младежи. Кажете и на вашите приятели и нека да обърнем специално внимание на всички младежи. Погледнете ги, дами и господа, след 242 часа непрекъснато движение, те са свежи като кукуряк... Бурни аплодисменти за тези прекрасни младежи, дами и господа. — Отново прозвучаха ръкопляскания. — И не забравяйте, дами и господа, можете да се възползвате от Палмовата градина в дъното на залата, където ще намерите вкусни напитки, всички видове бира и сандвичи. Посетете Палмовата градина, дами и господа... Давайте — обърна се той към радиото, завъртя копчето и отново изпълни залата с шум.

Двамата с Глория отидохме до Педро и Лилиан. Педро понакуцваше, единият му крак беше нещо пострадал. Разправяха, че се било случило на борби с бикове в Мексико Сити. Лилиан беше с кестенява коса. Тя също се опитвала да пробие в киното, когато чула за танцовия маратон. Поздравих ги.

— Това показва, че поне има някой, който иска да спечелим...

— Щом не става въпрос за Метро Голдуин Майер, все ми е едно дали е автомобилен сервиз или нещо друго — каза Лилиан. — Само дето ми изглежда странно, че автомобилният сервиз ще ми подарява бельо.

— Защо си мислиш, че ще ти дадат бельо? — намеси се Глория. — Бельо не ти дават. Ще получиш фланелка с името на сервиза, изписано на гърба.

— На мен ще ми дадат и бельо.

— Хей, Лилиан — обади се Роло, съдията на дансинга, — жената от сервиз „Океан“ иска да поговори с теб.

— Кой?...

— От вашата фирма, мисис Иърган...

— На ти сега — извика Лилиан. — Педро, май ти ще получиш бельото.

Преместихме се с Глория встрани от естрадата. През двойния прозорец над бара в Палмовата градина минаваше голям триъгълник слънчева светлина. Задържах се само десетина минути, но през тези десет минути аз се движех съвсем бавно (трябваше да се движа, за да не ме дисквалифицират) и се оставих да потъна в нея. За първи път оценявах истински слънцето. Казвах си: „Веднъж да свърши този маратон, ще прекарам остатъка от живота си на слънце. Изгарям от нетърпение да замина за пустинята Сахара да снимам филм“. *Сега, разбира се, това никога няма да се случи.*

Гледах как триъгълникът на пода все повече се смалява.

После вече не можеше да стига до земята и започна да пълзи нагоре по краката ми. Движеше се като живо същество. Когато стигна до брадичката ми, се изправих на пръсти, за да огрява главата ми колкото е възможно по-дълго. Не си затворих очите. Държах ги широко отворени и гледах право в слънцето. Изобщо не ме заслепяваше. След миг изчезна.

Огледах се да видя къде е Глория. Беше застанала до естрадата, поклащаше се и говореше с Роки, който беше клекнал. Роки също се поклащаше. (Всички служители — лекарят, сестрите, съдиите на дансинга, конферансието и дори момчетата, които продаваха газирани напитки, трябваше да се движат непрестанно, ако говорят със състезателите — така им беше наредено. Управата много държеше на това.)

— Изглеждаше много смешен, както се беше изправил на пръсти — каза Глория. — Приличаше на балетист.

— Поупражнявай се и ще ти дам възможност за солово изпълнение — изсмя се Роки.

Глория продължи:

— Ами да. Как беше слънцето днес?

— Не се оставяй да те пързаят — предупреди ме Мак Астън от двойка номер 5.

— Роки — извика някой. Беше Сокс Доналд. Роки слезе от естрадата и отиде при него.

Казах на Глория:

— Защо ми се подиграваш? Аз никога не ти се подигравам.

— Ти къде се слагаш, че да ми се подиграваш? С мене се е заел специалист. Господ се подиграва с мене... Знаеш ли защо Сокс Доналд извика Роки? Искаш ли да узнаеш една тайна?

— Каква?

— Нали знаеш двойка номер 6 — Фреди и онова момиче, Мански му е фамилията. Майката на момичето предявява обвинение към Фреди и към Сокс. То избягало от къщи.

— Не виждам какво общо има едното с другото.

— Заради малката ще го тикнат в затвора. Тя е само на петнайсет години. Боже мой, като ги знае човек какви са, все трябва да има малко разум.

— Защо обвиняват Фреди? Може да не е негова вината.

— Според закона е негова. Само това има значение.

Поведох обратно Глория към мястото, където стояха Сокс и Роки, и се опитах да ги подслушам, но те говореха много тихо. Всъщност Сокс говореше. Роки слушаше и кимаше. Чух Сокс да казва: „Сега, веднага“. Роки кимна и се върна на дансинга, а като минаваше край нас, смигна съучастнически на Глория. Отиде при Роло Питърс, извика

го настрана и няколко минути му шепна разгорещено. После Роло си тръгна, като се оглеждаше, сякаш търси някого, а Роки се върна на естрадата.

— На младежите им остават само още няколко минути, преди да се приберат за заслужената си почивка — обяви Роки по микрофона. — И докато дансингът е свободен, дами и господа, на пода ще се очертае пътеката за дербито тази вечер. Дербито е тази вечер, дами и господа, дербито е тази вечер, не забравяйте. Сигурен съм, че не сте виждали нищо по-вълнуващо... Браво, младежи, още две минути до почивката... покажете на дамите и господата колко сте свежи... А вие, дами и господа, покажете на тези прекрасни младежи, че ги поддържате, високо, високо...

Той увеличи звука на радиото, започна да пляска с ръце и да тропа с крака. Публиката последва примера му. Всички запристъпихме малко по-живо, но не защото публиката ни ръкопляскаше. След минута-две щяхме да почиваме, а веднага след това щяха да ни поднесат храната.

Глория ме смушка с лакът, за да се обърна — видях, че Роло Питърс върви между Фреди и онова момиче, Мански. То плачеше. Преди да успеем да ги настигнем, сирената даде сигнал и всички се спуснаха към съблекалните.

Фреди стоеше над леглото си и пъхаше чифт чорапи в малка чанта с цип. Казах му:

— Научих вече. Много съжалявам.

— Какво да се прави? Но ако е имало някой изнасилен, не е била тя... Добре ще е, ако успея да изляза извън града, преди да ме пипнат ченгетата. Голям късмет имах, че са предупредили Сокс.

— Къде ще отидеш?

— Сигурно ще тръгна на юг. Отдавна ми се иска да отида в Мексико. До скоро...

— До скоро.

Той изчезна, преди някой да разбере. Докато излизаше през задната врата, зърнах океана, блеснал под слънцето. За миг останах така поразен, че не можах да се помръдна. Не зная дали бях поизненадан от това, че виждах истинско слънце за пръв път от почти

три седмици, или че забелязах вратата. Тръгнах нататък, с надеждата, че слънцето няма да се скрие, докато изляза. *Такова нетърпение бях изпитал само веднъж преди това на една Коледа, когато бях малък, първата година, когато все пак бях достатъчно голям, за да разбирам, че е Коледа: та тогава влязох в гостната и видях елхата със запалените свеци.*

Отворих вратата. На другия край на света слънцето потъваше в океана. Толкова беше червено, заслепяващо и нажежено, че се изненадах защо не се издига пара. *Веднъж съм виждал пара да излиза от океана. Няколко работници правеха нещо с барут на алеята пред плажа. Изведнъж барутът избухна и те целите пламнаха. Втурнаха се към океана и се хвърлиха във водата. Тогава видях да се вдига пара.*

Слънцето беше оцветило няколко тънки облачета и сега те червенееха. Там, където залязваше слънцето, океанът беше много спокоен, направо не приличаше на океан. Беше прекрасно, прекрасно, прекрасно, прекрасно, прекрасно. На кея няколко души ловяха риба и не обръщаха никакво внимание на залеза. Глупаци. „Имате по-голяма нужда от залеза, отколкото от вашата риба“ — им казах наум.

Вратата се изтръгна от ръцете ми и се тръшна със силата на оръдеен изстрел.

— Ти да не си оглушал? — изкрещя някой в ухото ми. Беше един от треньорите. — Тази врата не бива да се отваря. Да не искаш да те дисквалифицираме?

— Гледах залеза.

— Да не си полудял? Трябва да спиш. Имаш нужда от сън.

— Нямам нужда от сън. Чувствам се добре. Никога досега не съм се чувствал по-добре.

— И така да е, имаш нужда от почивка. Остават ти само няколко минути. Трябва да полегнеш.

Той дойде с мен до леглото ми. Сега забелязах, че съблекалнята мирише на лошо. Чувствителен съм към неприятни миризми и ми стана чудно как не съм обърнал внимание на тази — миризмата на много мъже в затворено пространство. Изух обувките си и легнах по гръб.

— Да ти направя ли масаж на краката?

— Така ми е добре. Нищо ми няма на краката.

Той измърмори нещо и се махна. Лежах и си представях залеза, опитвах се да си припомня цвета му. Нямам предвид червения цвят, а другите оттенъци. На няколко пъти почти успях да го възстановя — по същия начин се опитвах да си представиш някой отдавнашен познат, когото вече си забравил, спомняш си какъв ръст има, каква длъжност заема, как говори, но не можеш да събереш всичко това заедно.

По краката на леглото ми долавях как океанът се блъска в пилоните под мен. Нагоре-надолу, нагоре-надолу, напред-назад, напред-назад.

Зарадвах се, когато сирената изсвири и ни събуди, за да се върнем на дансинга.

VII

... с пълната строгост на закона

Бяха приключили с очертаването на пътеката за дербито. На дансинга дебела бяла линия описваше елипса.

— Фреди си тръгна — казах на Глория, докато вървахме към масата със сервирани сандвичи и кафе. (На това му казваха закуска. Вечерята беше по-късно — в десет часа.)

— И онова момиче го няма вече. Дойдоха двама души от някаква служба за социална помощ и го отведоха. Обзалагам се, че майката ще му загрее хубавото задниче.

— Неприятно ми е да го призная, но заминаването на Фреди беше най-светлият момент в живота ми.

— Той пък какво ти е направил?

— Не това исках да кажа. Но ако не си беше тръгнал, нямаше да стана и да видя залеза.

— Боже мой! — Глория гледаше сандвича си. — Нищо друго ли няма на тоя свят, само шунка ли?

— Ти и на това да си доволна — обади се Мак Астън, който беше зад мен на опашката. Не говореше сериозно.

— Този е със студено говеждо — предложи ѝ друг сестрата. — Предпочитате ли с говеждо?

Глория взе сандвича с говеждо, но задържа и другия.

— Сложи ми четири бучки — каза тя на Роло, който наливаше кафе. — И много сметана.

— Не знам къде отива толкова храна — пак се обади Мак Астън.

— Без сметана — казах на Роло.

Глория си взе сандвичите и кафето и отиде до естрадата, където, освен конференсието вече се бяха събрали и музикантите и настройваха инструментите си. Щом я видя, Роки Грейво скочи на

дансинга и я заговори. Там нямаше място за мен, затова тръгнах към противоположната страна.

— Здравей — рече едно от момичетата. На гърба му пишеше номер 7. Беше с черна коса и с черни очи и доста хубаво. Не знаех как се казва.

— Здравей — отговорих, докато се оглеждах да видя кой е партньорът му. Той говореше с две жени от някаква предна ложа.

— Как се справяте? — попита номер 7. Гласът ѝ звучеше като на девойка с образование. Запитах се: „Тя пък какво търси тук?“

— Горещо-добре. Само искам всичко вече да е свършило и аз да съм победител.

— Какво ще правите с парите, ако победите? — засмя се тя.

— Ще направя филм.

— С хиляда долара май няма да е кой знае какъв филм, нали? — отвърна ми тя и отхапа от сандвича си.

— Нямам предвид пълнометражен филм. Мисля си за кратко филмче. С тия пари можеш да навъртиш две ролки, най-много три.

— Много си ми интересен. Наблюдавам те от две седмици.

Изненадах се.

— Наистина ли?

— Да, гледах те как стоиш на слънце всеки следобед и всеки път по лицето ти преминаваха хиляди изражения. Понякога ми се струваше, че много те е страх.

— Сигурно се заблуждаваш. От какво да ме е страх?

— Чух какво каза на партньорката си за залеза днес следобед — усмихна ми се тя.

— Това нищо не доказва.

— Слушай... — Тя се огледа наоколо. Хвърли поглед към часовника и се намръщи. — Имаме още четири минути. Би ли направил нещо за мен?

— Ами... разбира се.

Тя ми направи знак с глава и аз я последвах зад естрадата. Подиумът беше висок към метър и двайсет, отпред го прикриваше нагънат и разкрасен брезент, който стигаше до земята. Стояхме сами в нещо като пещера, образувана от задната част на подиума и някакви табла с надписи. Имах чувството, че двамата с нея сме единствените

оцелели хора на земята, но шумът ни преследваше. И двамата бяхме развълнувани.

— Ела. — Тя се наведе, повдигна брезента и пропълъзя под подиума. Сърцето ми тупкаше бързо, кръвта се дръпна от лицето ми. С възглавничките на стъпалата си усещах как океанът се блъска в пилоните под нас.

— Ела — прошепна тя и ме дръпна за глезена. Изведнъж разбрах какво е намислила *В живота не се случва нищо ново. Може да стане нещо, за което си мислиш, че никога не е било, а се оказва, че грешиш. Само след като видиш или помиришеш нещо, като го чуеш или докоснеш, откриваш, че новото се е случвало и преди. Когато тя ме дръпна за глезена, за да ме накара да се пхна под подиума, си спомних, че едно друго момиче беше направило съвсем същото. Само че тогава нямаше естрада, а веранда. Бях тринайсет-четиринайсетгодишен и момичето беше колкото мен. Казваше се Мейбъл и живееше в съседната къща. След училище често играехме под верандата — представяхме си, че сме разбойници и пленници. По-късно играехме на майка и баща и си представяхме, че това е къща. Но през онзи ден, за който разказвам, стоях пред верандата и не си мислех нито за Мейбъл, нито за някакви игри — изведнъж нещо ме дръпна за глезена. Погледнах надолу и видях Мейбъл. „Ела“ — каза тя.*

Под подиума беше много тъмно, стоях на четири крака и се опитвах да се огледам, когато номер 7 изведнъж ме прегърна силно през врата.

— По-бързо... — прошепна тя.

— Какво става там? — изръмжа мъжки глас. Беше толкова наблизо, че усетих дъха му в косата си. — Кой е тук?

Познах гласа. Беше Роки Грейво. Стомахът ми се сви. Номер 7 ме пусна и се измъкна. Боях се, че ако се опитам да се извиня или да кажа нещо, Роки ще ме познае по гласа, затова бързо се промуших през брезента. Номер 7 вече се беше изправила и се отдалечаваше, но ме погледна през рамо. Лицето ѝ беше бяло като платно. Никой от нас не проговори. Върнахме се на дансинга и се опитахме да изглеждаме много невинни. Една от сестрите събираше мръсните чаши в кошче за смет. В този момент видях, че ръцете и дрехите ми са целите в прах. Оставаха още две минути до сирената, затова побързах да вляза в съблекалнята да се измия. След това се почувствах по-добре.

Помислих си: „Размина ни се на косъм. Никога вече няма да правя такива неща“.

Върнах се на дансинга точно когато се разнесе сирената и оркестърът засвири. Не беше много добър оркестър, но беше приятно да слушаш него, отколкото радиото с рекламите и разните говорители, които все молеха или настояваха да купиш нещо. Откакто дойдох тук, се наслушах на радио за цял живот. *И сега някъде е пуснато радио, в някоя от сградите срещу съдебната палата. Чува се съвсем ясно. „Имате ли нужда от пари? Имате ли проблеми?...“*

— Къде беше? — попита Глория и ме хвана като за танц.

— Никъде не съм бил. Танцува ли ти се?

— Ами добре. — Завъртяхме се веднъж по дансинга и спряхме. Глория рече: — Все пак е по задължение.

Като си дръпнах ръката от кръста ѝ, забелязах, че пръстите ми отново са мръсни. Помислих си: „Чудна работа. Нали си измих ръцете преди малко“. Казах на Глория:

— Обърни се.

— Какво има?

— Обърни се.

Тя се поколеба, прехапа устни, но аз минах зад гърба ѝ. Носеше бяла вълнена пола и тънък бял пуловер. Гърбът ѝ беше покрит с дебел слой прах и аз знаех откъде е попаднал там.

— Какво има?

— Стой мирно — казах. С ръка изтупах праха от пуловера и полата ѝ. Известно време тя изобщо не проговори, а накрая взе да обяснява:

— Сигурно съм се изцапала, като се сборичкахме с Лилиан в съблекалнята.

Помислих си: „Не съм чак толкова загубен, колкото тя ме мисли“, но казах:

— Може и от това да е.

Роло Питърс се изравни с нас, докато вървахме по дансинга. Посочих към двойка номер 7 и попитах:

— Кое е това момиче?

— Партньорката на Гай Дюк. Казва се Розмари Лофтърс.

— Нямах никакъв вкус — заяви Глория.

— Просто попитах коя е. Не съм си загубил ума по нея.

— Само това оставаше. Обясни му бе, Роло.

— Мен не ме забърквай — поклати глава Роло. — Аз нищо не знам за нея.

— Какво има да се знае за нея? — попитах Глория, след като Роло се отдалечи и отиде при Джеймс и Руби Бейтс.

— Наистина ли си толкова зелен? Ама наистина ли? — Тя разтърси глава и се разсмя. — Голям чудак си ти.

— Е, добре, не ми казвай.

— Ами че голям зор ще видиш, за да намериш друга като нея в целия район на запад от Мисисипи. Уличница е, ама с образование, та когато попаднеш на такава уличница, значи си се насадил на уличница от най-долните. Те, жените, се чудят къде да се дянат, щом се появи, пък той...

— Хей, Глория, здравей — извика мисис Лейдън. Седеше на обичайното си място в ложата в дъното на залата, по-далеч от естрадата. Приблжихме се до парапета... — Как се чувства любимата ми двойка?

— Добре — отвърнах, — а вие как сте, мисис Лейдън?

— И аз съм добре. Тази вечер ще остана до късно. Виждате ли ги? — Тя посочи към одеялото и кошничката със закуски на стола до нея. — Ще остана тук, за да ви окуражавам.

— Ще имаме нужда — обади се Глория.

Попитах:

— Защо не си запазите ложа в другия край на залата, по-далеч от Палмовата градина? Какви ли не типове се събират по-късно на бара и като започнат да пият, вдигат толкова шум...

— Тук ми е добре — усмихна се тя. — Предпочитам да седя тук заради дербито. Искам да гледам как вземат завоя. Искате ли да хвърлите едно око на следобедния вестник? — Тя го измъкна изпод одеялото.

— Благодаря. Ще ми се да науча какво става по света. Какво е времето навън. Светът много ли се е променил?

— Вие май се подигравате с мен.

— Не ви се подигравам... просто имам чувството, че съм в тази зала от милион години... Благодаря ви за вестника, мисис Лейдън...

Разгърнах вестника, докато се отдалечавахме. Едро, черно заглавие грабна погледа ми.

АРЕСТ НА УБИЕЦ — УЧАСТНИК

В ТАНЦОВ МАРАТОН

ПРЕСТЪПНИКЪТ — ИЗБЯГАЛ

ОТ ЗАТВОРА МЛАДЕЖ —

УЧАСТВАЛ В СЪСТЕЗАНИЕ

ПО ТАНЦИ

Вчера двама детективи са арестували убиец, състезател от танцовия маратон на увеселителния кей в Санта Моника. Той се казва Джузепе Лоди, двадесет и шест годишен италианец, избягал преди осем месеца от Илинойския щатски затвор в Джолиет, след като излежал четири години от петдесетгодишната си присъда за убийството на един възрастен собственик на дрогерия при обир в Чикаго.

Лоди се записал за участие в танцовия маратон под името Марио Петроне и не оказал съпротива при ареста от детективите Блис и Войт от отдел „Обири“. Дватамата посетили маратона, за да се поразвлекат в свободното си от задължения време, както споделиха с нас, и разпознали Лоди по снимка от рубриката „Гърси се“ на едно популярно детективско списание, където се поместват снимки и физически данни за опасни престъпници...

— Можеш ли да проумееш това? Точно до него бях, когато стана. Сега ми е жал за Марио.

— Защо? — попита Глория. — Каква е разликата между него и нас?

Педро Ортега, Мак Астън и още няколко души се събраха наоколо и заговориха оживено. Дадох вестника на Глория и се отдалечих.

„Това е ужасно — си помислих. — Петдесет години! Горкият Марио...“

А когото Марио научи новината за мен, ако изобщо някога я научи, и той ще си помисли за мен: „Горкият, мен съжеляваше, а сега него ще окачат на въжето...“.

За следващата почивка Сокс Доналд ни бе приготвил изненада. Раздаде екипите, които трябваше да носим на дербито: кецове, бели шорти, бели тениски. На мъжете се полагаха дебели кожени колани с по две дръжки от двете страни, подобни на тези в някои автобуси или на куфарите, които се влачат. Партньорките ни щяха да се държат за тях на завоите. Тогава ми се стори много глупаво, но после си дадох сметка, че Сокс Доналд си знае работата.

— Слушайте, младежи — рече Сокс, — тази вечер ще има много хора. За дербито ще дойдат един куп кинозвезди, а тълпите ще се помъкнат подир тях. Тази вечер ще отпадне една двойка — всяка вечер ще отпада по някоя двойка. Не искам да се хленчи по този въпрос, защото всичко е честно и почтено. Всички имат еднакви шансове. Ще ви дадем допълнително време, за да си облечете и съблечете екипите. И нещо друго, днес следобед разговарях с Марио Петроне. Каза ми да предам много поздрави на всичките му приятели. И така, публиката си плаща, не го забравяйте, дайте каквото можете за дербито, младежи.

Изненадах се, че спомена Марио, защото предната вечер, когато го арестуваха, той щеше да се нахвърли да го бие. Казах на Роло:

— Мислех, че е много сърдит на Марио.

Вече не е. Това беше най-доброто, което можеше да се случи. Ако не беше станало така, никой нямаше да разбере, че има танцов марафон. Рекламата във вестниците ни дойде точно като по поръчка. Цял следобед не са спрели да правят резервации.

VIII

... Робърт Сивъртън ще бъде предаден...

Същата вечер за първи път, откакто беше започнало състезанието, залата беше пълна и почти всички места бяха заети. Палмовата градина също беше пълна, на бара говореха и се смееха оживено. „Прав е Роло — си казах. — Каква по-добра реклама за Сокс от арестуването на Марио?“ (И все пак не всички бяха привлечени от написаното във вестниците, по-късно разбрах, че Сокс е разпратил съобщения за нас и до няколко радиостанции.)

Ходехме напред-назад, облечени в спортните екипи, докато треньорите и сестрите подготвят дансинга за дербито. Казах на Глория:

— Имам чувството, че съм гол.

— Ами то си е така. Трябваше да ти дадат бандаж.

— Да, ама не ми дадоха. Много ли личи?

— Това, както и да е, но може да пострадаш. Накарай Роло да ти купи. Има три размера. На теб ти трябва най-малкият.

Огледах и другите младежи.

— Не само аз съм така.

— Те искат да се покажат.

Повечето от състезателите изглеждаха много смешни в екипите си. Никога през живота си не бях виждал такова странно разнообразие от ръце и крака.

Глория ми направи знак с глава към Джеймс и Руби Бейтс.

— Погледни. Това как ти се вижда?

Съвсем ясно си личеше, че Руби е бременна. Все едно че си беше напъхала възглавница под тениската.

— Да, вижда се. Но ти не се бъркай, където не ти е работа.

— Дами и господа — заговори Роки по микрофона, — преди да започне нашето сензационно дерби, искам да ви припомня правилата.

Поради големия брой на двойките дербито ще се провежда в две серии, по четиресет двойки във всяка серия. Втората серия ще се провежда само няколко минути след първата, а двойките ще бъдат разпределени по жребий.

Дербито ще се провежда на серии в продължение на една седмица и двойките, които направят най-малко обиколки в серията си, ще бъдат елиминирани. След първата седмица ще остане само една серия. Двойките ще се състезават петнайсет минути, младежите са задължени да обикалят само със спортно ходене, а девойките могат да подтичват или да вървят бързо, както предпочитат. Победителите не получават награди, но ако вие, дами и господа, пожелаете да дадете известни суми, за да окуражите младежите, сигурен съм, че те ще ги приемат с благодарност.

Не може да не сте забелязали леглата в средата на дансинга, както и медицинските сестри и треньорите, застанали там с резенчета портокал, мокри кърпи и амоняк, а също и лекаря, който ще се грижи за това никой от тези младежи да не продължи състезанието, ако не е в добро физическо състояние.

Младото докторче, със стетоскоп на врата, беше застанало по средата на дансинга и се правеше на много важно.

— Момент, дами и господа, още един момент — продължи Роки. — В ръката си държа десетдоларова банкнота, предназначена за победителя в дербито тази вечер от една прекрасна и изящна кинозвезда, самата мис Руби Кийлър. Аплодисменти за мис Кийлър, дами и господа.

Руби Кийлър се изправи и благодари с поклон за аплодисментите.

— Продължавайте в същия дух, дами и господа — не млъкваше Роки. — А сега ни трябва съдии, които да следят колко обиколки прави всяка двойка. — Той спря, за да избърше потта от лицето си. — И така, дами и господа, искам тези съдии да излязат от публиката... четиресет души. Насам, насам, не се бойте...

Известно време никой от публиката не се помръдна, а после мисис Лейдън се промуши под парапета и прекоси дансинга. Когато мина покрай нас с Глория, тя се усмихна и ни смигна.

— Може и да има полза от нея — рече Глория.

Скоро и други последваха мисис Лейдън и накрая местата за съдии бяха попълнени. Роло им даде по един картон и молив и ги настани на столове пред естрадата, на самия дансинг.

— И така, дами и господа, вече имаме достатъчно съдии. Сега ще се тегли жребий за първа серия на дербито. В тази шапка има осемдесет номера, от тях ще изтеглим четиресет. Останалите двойки ще се състезават във втора серия. А сега някой трябва да изтегли номерата. Бихте ли желали вие, мадам? — попита той мисис Лейдън и ѝ подаде шапката. Мисис Лейдън се усмихна и кимна.

— Това ще е незабравим момент в живота ѝ — рече Глория със сарказъм.

— Според мен тя е една симпатична възрастна жена.

— Глупости.

Мисис Лейдън започна да вади номерата, подаваше ги на Роки, а той ги обявяваше по микрофона.

— Първият изтеглен номер е 105. Минете насам, младежи, всички двойки, чиито номера са вече изтеглени, минавайте от тази страна на подиума.

Веднага щом мисис Лейдън извадеше номерчето, Роки го съобщаваше и предаваше двойката на някой от съдиите. Съответно този човек щеше да я следи и да брой обиколките, които прави.

— Двойка номер 22 — обяви Роки и подаде картончето на едни млад човек с очила.

— Хайде — подканих Глория. Това беше нашият номер.

— Аз искам да съм съдия на тази двойка — чух мисис Лейдън да казва на Роки. — Те са ми любимците.

— Съжалявам, мадам. Редът трябва да се спазва.

Тегленето на жребия приключи и всички застанахме до старта. Роки пак заговори:

— И така, да започваме, дами и господа. Вие, състезатели, не забравяйте — спортно ходене. Ако на някого му се наложи да мине зад очертаната линия и да прекрати временно участието си по каквато и да било причина, партньорът му трябва да прави по две обиколки, които ще се броят за една. Ще бъдете ли така добра да дадете старт, мис Кийлър?

Тя кимна, Роки подаде пистолета на Роло. Той го занесе в ложата — мис Кийлър беше заела една от предните ложи с някакво момиче,

което не можах да позная. Джолсън не беше с тях.

— И така, дами и господа, не дишайте. Хайде, мис Кийлър... — Той ѝ направи знак с ръка.

Ние с Глория се промъкнахме покрай естрадата, за да сме по-напред до стартовата линия — щом мис Кийлър натисна спусъка, отскочихме настрани и си пробихме път с блъскане и бутане. Глория ме държеше над лакътя.

— Хвани се за колана — изкрещях, докато се мъчех да изляза от блъсканицата. Всички се препъваха един в друг, за да излязат напред, но след минута вече се бяхме разгърнали и се носехме по пътеката. Правех такива големи крачки, че Глория трябваше да подтичва, за да не изостане.

— Хей, ти, нали казахме спортно ходене! — извика ми Роло. — Какво си се разтичал?

— Така мога.

— Спортно ходене. Ей така...

Той мина пред мен, за да ми покаже. Не ми беше трудно да се науча. Трябваше да налучкаш ритъма на ръцете и раменете, това беше номерът. Лесно го усетих. Получи се естествено. Беше съвсем просто. За миг ми се стори, че и преди трябва да съм се занимавал със спортно ходене. Не си спомнях такова нещо, значи явно не е било тъй. Имам страхотна памет.

Бяха минали към пет минути и заемахме доста предна позиция, когато усетих, че Глория вече не се движи сама, тоест не се премества със собствени сили. Аз я влачех. Имах чувството, че коланът ще ми пререже стомаха. Позабавих темпото и попитах:

— Много ли ти е бързо?

— Да. — Тя едва си поемаше дъх.

Една от сестрите ми метна мокра хавлиена кърпа около врата и за малко да изгубя равновесие.

— Намокри си лицето — казах на Глория. Точно в този миг двойка номер 35 мина пред нас, за да се опита да ни изпревари на завоя. Спринтът се оказа не по силите на момичето. То започна да залита и отпусна ръка от колана.

— Идете при двойка номер 35 — изкрещя Роки Грейво, но преди сестра или треньор да стигне до нас, момичето падна по очи, а краката му препречиха пътя. Ако бях сам, щях да го заобиколя, но Глория беше

увиснала на мен и се уплаших, че като свия рязко встрани, тя ще изгуби равновесие. (Никак не беше лесно да правиш завой с увиснало на теб момиче.)

Извиках: „Внимавай!“ — но предупреждението дойде много късно за Глория. Тя се препъна и ме повлече със себе си, а докато се усетя, четири-пет двойки се бяха строполили една върху друга на земята и се опитваха да станат. Роки каза нещо по микрофона и публиката затаи дъх.

Изправих се. Нищо ми нямаше, но коленете ме смъдяха и разбрах, че са обелени. Сестрите и треньорите се спуснаха, започнаха да дърпат момичетата и отнесоха Глория и Руби на леглата в средата на залата.

— Нищо сериозно не се е случило, дами и господа — каза Роки. — Паднал — станал, няма страшно... Когато има дерби, всеки миг носи изненади... Докато състезателките останат зад чертата, партньорите им ще трябва да правят по две обиколки, които ще се броят като една за двойката. И така, състезатели, отстъпете вътрешната страна на пътеката на младежите, които продължават състезанието соло.

Започнах да ходя много бързо, за да не изгубим позицията си. След като Глория вече не висеше на колана ми, стори ми се, че съм лек като перце. Една сестра и треньорът се занимаваха с нея, а докторчето прослушваше сърцето ѝ. Сестрата ѝ даде амоняк, а треньорът масажира краката ѝ. Друга сестра и друг треньор се грижеха за Руби. Направих сам четири обиколки, преди Глория да се върне. Беше много бледа.

— Ще издържиш ли? — попитах и забавих темпото. Тя кимна утвърдително. Публиката ръкопляскаше, тропаше с крака, а Роки бръщолевеше по микрофона. Руби също се върна, но и тя не изглеждаше по-добре.

— Спокойно — чух гласа на Роло зад себе си. — За вас няма нищо страшно.

В този миг остра болка прониза левия ми крак, премина през цялото ми тяло и ме блъсна в главата, сякаш щеше да я спуска. Помислих си: „Боже мой, парализирах се“.

— Разтърси си крака, разтърси го — посъветва ме Роло.

Изобщо не можех да го сгъна. Беше като вдървен. Не ми се подчиняваше. На всяка стъпка главата ми се цепеше от болка.

— Двойка номер 22 пострада, състезателят е получил схващане на крака — съобщи Роки по микрофона. — Тренъори, бъдете готови...

— Разтърси си крака, разтърси го — повтаряше Роло.

Забих пета в пода, но ме заболя дори повече.

— Разтърси си крака, разтърси го...

— Боли ме, бе... садист такъв.

Двама от тренъорите ме грабнаха под мишниците и ми помогнаха да се добера до леглото.

— Вижте храбрата състезателка от двойка номер 22 — поде Роки, — крехката девойка Глория Бийти. Забележете колко е упорита. Продължава състезанието соло, докато партньорът ѝ е извън играта поради схващане на крака... забележете с какво темпо преодолява обиколките. Отстъпете ѝ вътрешната страна на пътеката, състезатели...

Единият от тренъорите ме държеше за раменете, а другият започна да удря мускулите на крака ми с ръба на дланта си.

— Боли — изпъшках.

— Спокойно — рече тренъорът, който ме държеше за раменете, — никога ли не ти е ставало така?

Изведнъж ми се стори, че нещо в крака ми се скъса и болката изчезна.

— Това беше — заяви тренъорът.

Станах, вече ми нямаше нищо и се върнах до чертата, за да изчакам Глория. Тя тичаше от другата страна и главата ѝ се мяташе нагоре-надолу на всяка стъпка. Трябваше да я изчакам да дойде при мен. (Такова беше правилото — влизаш от същото място, откъдето си излязъл.) Тръгнах веднага щом Глория се приближи и след миг тя се хвана за колана ми.

— Още две минути — съобщи Роки. — Да окуражим състезателите, дами и господа. Гръмнаха аплодисменти и се разнесе тропане с крака, много по-високо от преди.

Други двойки започнаха да спринтират покрай нас и аз позасилих темпото. Почти бях уверен, че не сме последни, но и двамата бяхме излизали временно от състезанието, така че не исках да допусна риска да ни елиминират. Когато пистолетът гръмна за финал,

половината от двойките се строполиха на земята. Обърнах се към Глория и забелязах, че погледът ѝ блуждае. Разбрах, че ще припадне.

— Хей... — извиках към една от сестрите, но в този момент Глория започна да се свлича, така че трябваше да я подхвамна. Единственото, което можех да направя за нея, беше да я пренеса на леглото. Хей — извиках на един от треньорите. — Докторе!

Никой не ми обърна внимание. Имаха си достатъчно работа да вдигат падналите. Публиката беше станала на крака и ревеше от възторг.

Взех да бърша лицето на Глория с мокра кърпа. Изведнъж мисис Лейдън се появи до мен и взе шишенце с амоняк от масичката до леглото.

— Ти си отивай в съблекалнята — каза ми тя. — Глория ще се оправи веднага. Просто не е свикнала на физическо напрежение.

Пътувах с кораб за Порт Саид. Бях на път за Сахара, за да снимам онзи филм. Бях известен и имах много пари. Бях най-авторитетният режисьор на света. По-авторитетен от Сергей Айзенщайн. Кинокритиците от водещите списания единодушно твърдяха, че съм гений. Вървах по палубата и си мислех за танцовия маратон, в който някога бях участвал, чудех се какво ли е станало с всичките онези девойки и младежи, но изведнъж нещо ме удари по главата и изгубих съзнание. Имах чувството, че падам.

Щом цопнах във водата, започнах да размахвам ръце и крака, защото се страхувах от акули. Тялото ми се докосна до нещо и изкрещях от уплаха.

Дойдох на себе си в леденостудена вода. Веднага разбрах къде се намирам. Казах си: „Сънувал съм кошмар“. Онова, до което се бях докоснал, беше петдесеткилограмов леден блок. Плувах в голям съд с вода в съблекалнята. Все още бях облечен в спортния екип. Измъкнах се разтреперан, а един от треньорите ми подаде хавлиена кърпа.

Дойдоха двама други треньори, понесли един състезател, който беше изгубил съзнание. Беше Педро Ортега. Вдигнаха го и го потопиха във водата. Попитах:

— И с мен ли беше същото?

— Съвсем — отвърна треньорът. — Изгуби съзнание в момента, когато слезе от дансинга... — Педро простена, каза нещо на испански, взе да се мъчи да излезе и разплиска вода наоколо. Треньорът се разсмя: — Този Сокс си знае работата — добре, че донесоха водата. Студеното ги оправя на минутата. А ти сваляй тия мокри гащета и кецове.

IX

*... от шерифа на общината в Лос Анжелис
на главния надзирател на щатския затвор...*

ИЗМИНАЛИ ЧАСОВЕ — 752
ОСТАНАЛИ ДВОЙКИ — 26

Дербито се разправи с двойките една по една. Петдесетина двойки бяха елиминирани за две седмици. На два пъти за малко да приключим и ние с Глория, но със сетни усилия успяхме да се задържим. След като променихме тактиката, вече нямахме проблеми — не се опитвахме да победим, не ни интересуваше на кое място ще завършим, само гледахме да не сме последни. Намери се и кой да ни поеме под опеката си: бира „Джонатан“ — диетична. Съвсем навреме. Обувките ни се бяха изтъркали, дрехите ни заприличаха на парцали. Мисис Лейдън бе подшушнала на бира „Джонатан“ да си направи реклама чрез нас. Подшушни и на свети Петър да ме пусне в рая, мисис Лейдън. Май нататък съм се запътил. Дадоха и на мен, и на Глория по три чифта обувки, по три сиви спортни панталона и по три сиви пуловера с рекламни надписи на гърба.

От началото на състезанието бях напълнял с два килограма и половина и вече започвах да си мисля, че може би имаме шанс да спечелим наградата от хиляда долара. Но Глория беше песимистично настроена. Попита ме:

— Какво ще правиш, когато свърши всичко това?

— Защо да се притеснявам отсега? Тогава ще му мисля. Не виждам защо трябва да говориш за това. Никога не сме били по-добре, поне знаем, че след малко ще има какво да ядем.

— Ще ми се да не съм жива. Ще ми се господ да ме убие на място.

Все това повтаряше. Започваше да ми действа на нервите.

— Някой ден господ ще вземе да го направи.

— Дано да е така... Ако имах смелост, нямаше да го чакам.

— Ако спечелим, можеш да си вземеш петстотинте долара и да отидеш някъде. Можеш да се омъжиш. Има толкова мъже, готови да се женят. Никога ли не си мислила за това?

— Мислила съм, и още как, но няма начин да се омъжа за човек, какъвто аз искам. А пък тези, които биха се оженили за мен, не ги искам. Я крадци, я сводници, я нещо друго такова.

— Знам защо си толкова потисната. Ще ти мине след ден-два. Тогава ще се оправиш.

— От това мен дори глава не ме боли. Не е това причината. Всичко е като на въртележка. Когато приключим с маратона, ще бъдем точно там, откъдето тръгнахме.

— Имаме какво да ядем и къде да спим.

— Добре де, но каква полза, след като само отложихме нещо, което не може да не стане.

— Хей, бира „Джонатан“ — извика Роки Грейво. — Елате тук...

Беше застанал встрани от естрадата заедно със Сокс Доналд. Отидохме при тях.

— Какво ще кажете, младежи, за сто долара? — попита Роки.

— Срецу какво? — веднага попита Глория.

— Ами вижте какво, младежи — подхвана Сокс Доналд, — имам една страхотна идея, но не мога да я осъществя сам...

— Ето ти влиянието на Бен Бърни — подхвърли ми Глория.

— Моля? — Сокс не можа да включи.

— Нищо. Продължавай — казваше, че не можеш да я осъществиш сам...

— Да, искам вие двамата да се ожените тук. Да направим една сватба, че да се порадват хората.

— Да се оженим ли? — попитах аз.

— Чакай, чакай малко. Не е толкова лошо. Ще ви дам по петдесет долара на човек, а като свърши маратонът, можете да се разведете, ако пожелаете. Не е казано, че е завинаги. Погледнете на нещата като на шоубизнес. Какво ще кажете?

— Ще кажа, че нямаш ум в главата — рече Глория.

— Тя не искаше да каже такова нещо, мистър Доналд... — обадих се аз.

— Не съм искала, друг път. Нямам нищо против да се омъжа, но защо не докарате Гари Купър или някоя важна клечка — продуцент или режисьор? Не искам да се омъжвам за това момче. Достатъчно проблеми си имам, та и него ли да гледам...

— Не е казано, че е завинаги — повтори Роки. — Това си е шоубизнес.

— Точно така — продължи Сокс. — Естествено, церемонията трябва да си бъде редовна, дължим го на публиката. Но...

— Изобщо не ви е необходима сватба, за да привлечете публика. И без това залата вече ще се спуска по шевовете. Не ви ли стига, дете всяка вечер им показвате нещастници, които изпокапват по земята като круши?

— Ти не възприемаш нашата гледна точка.

— Че как да я възприема, след като отдавна съм те задминала.

— Нали искаш да пробиеш в киното, това е твоят шанс — каза Сокс. — Вече съм уредил с няколко големи магазина да ти предоставят булчинската рокля и обувките, а с един фризьорски салон да изпратят човек да ти направи косата... Ще има много режисьори и директори на продукции и ще гледат теб и само теб. А ти какво ще кажеш, мой човек?

— Ами аз не знам... — измърморих, за да не го ядосам. В крайна сметка той беше организаторът. Знаех, че ако го ядосам, все едно че са ни дисквалифицирали.

— Той казва „не“ — заяви Глория.

— Ето кой решава вместо него — подхвърли саркастично Роки.

— Е, добре — сви рамене Сокс, — след като сто долара са ви излишни, все ще се намери кой да ги оползотвори. — После се обърна към мен: — Най-малкото, сега поне знаеш кой от вас командва парада.

И той, и Роки се разсмяха.

— С никого ли не можеш да се държиш учтиво? — попитах Глория, когато те се отдалечиха. — Всеки миг могат да ни изхвърлят на улицата.

— Все едно дали сега или утре.

— Никога не съм срещал по-мрачен човек от теб. Понякога започва да ми се струва, че май наистина ще ти е по-добре, ако не си

жива.

— Знам.

Когато се върнахме пред естрадата, видяхме, че Сокс и Роки разговарят най-сериозно с Вий Львъл и Мери Холи, двойка номер 71.

— Май Сокс успя да я забаламоса — каза Глория, — тая кранта Холи на две магарета сено не може да раздели.

Джеймс и Руби Бейтс дойдоха при нас и четиримата тръгнахме един до друг. Откакто Глория спря да убеждава Руби да махне детето, пак се държахме като приятели. Руби попита:

— Сокс ви предложи да се ожените, нали?

— Да — отвърнах. — Откъде знаеш?

— Той на всички предлага.

— Срязяхме го веднага.

— Такава сватба не е чак толкова лошо нещо — рече Руби. — И ние така се оженихме...

— Така ли? — изненадах се аз. Джеймс и Руби бяха тихи, скромни хора с достойнство и бяха толкова влюбени един в друг, че не можех да си ги представя как се женят за удоволствие на тълпата.

— Оженихме се на един танцов маратон в Оклахома — продължи тя. — Получихме подаръци за около триста долара...

— А от баща ѝ получихме по един ритник... — засмя се Джеймс.

Изведнъж зад нас се разнесе женски писък. Обърнахме се. Викаше Лилиан Бейкън, партньорката на Педро Ортега. Тя отстъпваше и се опитваше да избяга от него. Педро я настигна и я удари с юмрук по лицето. Тя седна на пода и отново започна да пици. Педро я стисна за гърлото с две ръце, започна да я души и в същото време се опитваше да я изправи. Имаше вид на побъркан. Нямахме съмнение, че се опитва да я убие.

Всички едновременно се спуснахме към него. Настъпи страхотно объркване.

Аз и Джеймс стигнахме първи, хванахме го и го принудихме да пусне Лилиан. Тя остана седнала на пода като парализирана, ръцете ѝ висяха назад, главата ѝ беше вдигната нагоре, устата ѝ отворена, сякаш я бяха сложили на зъболекарски стол.

Педро бръщолевеше нещо и май не можеше да познае никого от нас. Джеймс го избута и той се отмести, залитайки. Хванах Лилиан под мишниците и ѝ помогнах да се изправи. Трепереше като лист.

Сокс и Роки се спуснаха и хванаха Педро за ръцете.

— Какво искаше да направиш? — изрева Сокс.

Педро го погледна, устните му трепнаха, но не каза нищо. После забеляза Роки и изразът на лицето му се промени. Сега вече издаваше неприязън и ожесточение. Той се изви изведнъж, освободи ръцете си, отстъпи назад и бръкна в джоба си.

— Внимавай... — извика някой.

Педро се хвърли напред с нож в ръката. Роки се опита да се измъкне, но всичко стана толкова бързо, че той всъщност изобщо не би могъл да успее. Ножът разпори ръката му на пет сантиметра от рамото. Той изрева и побягна. Педро се обърна, за да го подгони, но преди да направи и една крачка, Сокс го цапна отзад по главата с оловна палка, обвита в кожа. Ударът се чу ясно, макар да свиреше радио. Същият звук се получава, като почукаш диня. Педро остана на място усмихнат идиотски, а Сокс още веднъж го удари с палката.

Педро отпусна ръце и ножът падна на земята. Той самият се олюля и се свлече.

— Изнесете го оттука — рече Сокс и прибра ножа.

Джеймс Бейтс, Мак Астън и Вий Львъл вдигнаха Педро и го отнесоха в съблекалнята.

— Останете по местата си, дами и господа — обърна се Сокс към публиката. — Моля...

Все още крепях Лилиан откъм гърба. Тя продължаваше да трепери.

— Какво стана? — попита я Сокс.

— Обвини ме, че го мамя... После ме удари и започна да ме души...

— Продължавайте, младежи — каза Сокс. — Дръжте се, сякаш нищо не се е случило. Хей, сестра, помогни на това момиче да се прибере в съблекалнята... — Сокс даде знак на Роло, който беше останал на естрадата, и сирената изсвири за почивка. Всъщност оставаха още няколко минути. Сестрата подхвана Лилиан и освободи ръцете ми, всички момичета се събраха около тях и заедно влязоха в съблекалнята.

Докато се прибирах, чух по високоговорителите, че Роки прави някакво съобщение, колкото да каже нещо.

Роки стоеше пред мивката, беше съблякъл самото и ризата си и бършеше рамото си с книжни салфетки. Кръвта се стичаше по ръката и канеше от пръстите му.

— Повикай докторчето да те види — каза му Сокс. После изрева:
— Къде, по дяволите, се губи туй докторче?

— Тук съм... — обади се то. Излизаше от тоалетната.

— Един път да имаме нужда от тебе, а ти къде си се заврял — продължи да го ругае Сокс. — Виж какво му е на Роки.

Педро лежеше на пода, а Мак Астън го беше възседнал и му правеше нещо като изкуствено дишане.

— Пази се... — рече Вий Львъъл, който беше донесъл кофа вода. Мак се дръпна и Вий лисна водата в лицето на Педро. Оказа се безполезно. Той продължи да лежи като труп.

Джеймс Бейтс донесе още една кофа вода и пак го поля. Сега вече Педро започна да дава признаци на живот. Размърда се, отвори очи.

— Идва на себе си — забеляза Вий Львъъл.

— Ще взема да закарам Роки до болницата с моята кола — рече докторчето. — Раната е дълбока, почти до костта. Ще трябва да се зашие. Кой го направи?

— Тоя негодник... — Сокс посочи Педро с крак.

— Сигурно е имал бръснач.

— Ето с това — подаде му Сокс ножа. В другата си ръка все още държеше палката, увил ремъка ѝ около китката си.

— То е едно и също — рече докторчето и му го върна.

Педро седна все още зашеметен и взе да си търка бузата.

„Не те удариха по бузата — му казах в ума си, — удариха те отзад по главата.“

— Хайде да тръгваме най-сетне — подкани Роки докторчето. — Кръвта ми изтече. А пък ти му мисли, негоднико — обърна се той към Педро, — ще предявя частно обвинение към тебе...

Педро го изгледа на кръв, но замълча.

— Няма да се предявяват никакви обвинения — заяви Сокс. — И без това едва удържам да не забранят маратона. А ти внимавай следващия път на кого въртиш номера.

— На никого не съм въртял номера.

Сокс каза нещо съвсем нецензурно, а после се обърна към лекаря:

— Изведи го през задната врата.

— Да вървим, Роки — подкани го докторчето. Роки тръгна. Временната марлена превръзка на ръката му вече беше подгизнала. Докторчето наметна Роки с някакво сако и двамата излязоха.

— Ти какво искаше — да провалиш състезанието ли? — Сега вече Сокс реши да обърне повече внимание на Педро. — Не можеше ли да изчакаш маратонът да свърши, че тогава да си оправяш сметките с него?

— Искях да му прережа гърлото — заяви спокойно Педро с хубаво английско произношение. — Той прелъсти годеницата ми...

— За да прелъсти годеницата ти тук, той трябва да е магьосник. Къде виждаш място за прелъстяване?

Помислих си: „Аз знам едно“...

Роло Питърс влезе в съблекалнята.

— Момчета, вие трябва да поспите. — После се огледа и попита: — Къде е Роки?

— Докторчето го заведе в болницата — отговори Сокс. — Какво става навън?

— Успокоиха се. Казах им, че репетираме нов номер. Какво му е на Роки?

— Нищо му няма. Само дето за малко не му отрязаха ръката с тази играчка, нищо повече. — Той му подаде ножа на Педро. — Вземи го и направи така, че да изчезне. Ти ще конферираш, докато разберем какво става с Роки.

Педро се изправи на крака и взе да се оправдава:

— Много се извинявам, но такъв ми е характерът — избухлив.

— Можеше да бъде и по-зле — рече Сокс. — Представям си, ако беше вечерно време, когато залата е препълнена. Как ти е главата?

— Боли. Много се извинявам, че се случи така. Искях да спечеля хилядата долара.

— Все още имаш шанс — каза Сокс.

— Да не искате да кажете, че не сте ме дисквалифицирали? Прощавате ли ми?

— Прощавам ти... — рече Сокс и прибра палката в джоба си.

Х

... като вменява в дълг на гореспоменатия надзирател да направи необходимото за...

ИЗМИНАЛИ ЧАСОВЕ — 783

ОСТАВАЩИ ДВОЙКИ — 26

— Дами и господа — обяви Роки, — преди да започне дербито, управата ме помоли да ви съобщя, че точно след една седмица тук, на дансинга, ще се сключи брак, истински редовен брак между състезателите от двойка 71 Вий Львъл и Мери Холи. Излезте напред, Вий и Мери, за да видят дамите и господата, че сте си лика-прилика.

Вий и Мери, облечени в спортни екипи, излязоха в средата на дансинга и се поклониха, а публиката заръкопляска. Залата отново беше пълна.

— ... Но това ще стане, ако не бъдат елиминирани в дербито дотогава — продължи Роки. — Все пак ние се надяваме, че няма да се получи такова нещо. Откритото за всички сватбено тържество доказва още един път, че управата се стреми да ви представи забавления от най-високо качество...

Мисис Лейдън ме дръпна отзад за фланелката.

— Какво е станало с ръката на Роки? — попита тя шепнешком. Личеше си, че е пострадал. Дясната му ръка си беше облечена в ръкава съвсем нормално, по лявата висеше на превръзка през врата и сакото му беше наметнато от тази страна.

— Нещо си я е навехнал — отвърнах.

— Има някъде към девет шева — измърмори Глория.

— Значи затова го нямаше снощи. Нещо му се е случило.

— Да...

— Да не е паднал?

— Нещо такова...

— ... да ви представя красивата кинозвезда мис Мери Брайън. Ако обичате, поклон, мис Брайън.

Мис Брайън се поклони. Публиката изръкопляска.

— ... и този великолепен комик, мистър Чарли Рейс.

Разнесоха се още ръкопляскания, когато Чарли Рейс се изправи в ложата си и се поклони.

— Толкова ми е противно, когато ги представят така — рече Глория.

— Успех... — ни пожела мисис Лейдън, когато се отдалечихме към естрадата.

— До гуша ми дойде от всичко това. До гуша ми дойде да гледам разни звезди и да правя непрекъснато едно и също...

— Понякога съжалявам, че се запознах с теб. Не обичам да приказвам такива неща, но е истина. Преди да се запозная с теб, не знаех какво значи да живееш сред мрачни хора...

Застанахме на старта заедно с другите двойки.

— Омръзна ми да живея, а ме е страх да умра — каза Глория.

— Ей, това е чудесна идея за песен — отбеляза Джеймс Бейтс, който я беше чул. — Можеш да напишеш песен за стария негър, който седи на дигата и му е омръзнало да живее, но се страхува да умре. Или пък може да товари бали памук и да пее на реката, на Мисисипи. Ето ти още едно заглавие за песен, можеш да я наречеш „Бащата на реките“.

Глория го прониза с убийствен поглед и разпери подигравателно пръсти пред носа си.

— Ето ви и вас... — провикна се Роки към мисис Лейдън, която се беше появила пред естрадата. — Дами и господа — заговори той по микрофона — искам да ви представя най-голямата любителка на танцови маратони в целия свят, жената, която не е пропуснала нито една вечер, откакто е започнало нашето състезание. Това е мисис Лейдън. Управата ѝ издаде специален пропуск, който важи за целия сезон, да, за целия сезон. Аплодисменти за мисис Лейдън, дами и господа. Поклонете се, ако обичате, мисис Лейдън...

Силно смутена, мисис Лейдън се поколеба за миг — явно не знаеше как трябва да постъпи и какво да каже. Но тъй като публиката

ръкопляскаше, тя пристъпи две крачки напред и се поклони неумело. Очевидно това беше най-голямата изненада в живота ѝ.

— Вие, любители на танцовите maratони, сте я виждали тук и друг път — продължи Роки. — Всяка вечер тя е съдия на дербито, без нея дерби не може да има. Харесва ли ви танцовият maratон, мисис Лейдън? — попита той и клекна, за да ѝ подаде микрофона, така че тя да може да отговори.

— Ненавижда ги — измърмори Глория. — Пари да ѝ дават, няма да дойде на танцов maratон, глупако...

— Харесва ми. — Мисис Лейдън беше толкова смутена, че едва-едва говореше.

— Коя е любимата ви двойка, мисис Лейдън?

— Любимата ми двойка е номер 22 — Робърт Сивъртън и Глория Бийти.

— Нейната любима двойка е номер 22, дами и господа, подкрепяна от производителите на диетична бира „Джонатан“... Вие искате те да спечелят, нали, мисис Лейдън?

— Да, пък ако бях по-млада, и аз щях да взема участие в състезанието.

— Браво на вас. Благодаря много, мисис Лейдън. И така, сега имам удоволствието да ви връча пропуск за целия сезон — подарък от управата. Можете да идвате безплатно по всяко време...

Мисис Лейдън взе пропуската. Толкова беше развълнувана, така преливаше от благодарност, че едновременно се усмихваше, плачеше и кимаше.

— Още един незабравим миг — рече Глория.

— Млъкни!

— И така... съдиите готови ли са? — подхвана Роки по-делово.

— Всички сме готови — отвърна Роло и помогна на мисис Лейдън да се настани на един стол в редицата, където седяха останалите съдии.

— Дами и господа — обяви Роки, — повечето от вас вече са наясно с правилата на дербито, но за онези, които идват за пръв път на подобно състезание, ще ги обясня още веднъж, така че да знаят какво става. Състезателите се надпреварват по пътеката петнайсет минути, мъжете са длъжни да упражняват спортно ходене, а жените могат да ходят или да подтичват, както намерят за добре. Ако поради някаква

причина единият или другият излезе временно от състезанието, това става само от вътрешната страна на пътеката, където в центъра на дансинга са поставени легла, та ако по някаква причина някой от тях излезе временно от състезанието, партньорът му трябва да направи две обиколки на пистата, които се броят като една за двойката. Ясно ли е?

— Хайде, почвайте — извика някой от публиката.

— Медицинските сестри и треньорите готови ли са? Лекарят тук ли е? И така... Той подаде пистолета на Роло. — Ще бъдете ли така добра да подадете старт на състезателите, мис Делмар? Дами и господа, мис Делмар е известна холивудска писателка и сценаристка.

Роло отнесе пистолета на мис Делмар.

— Не дишайте, дами и господа — пропя Роки. — Оркестър, бъди готов. И така, мис Делмар...

Тя натисна спусъка и всички поехме.

Ние с Глория оставихме състезателните коне да определят темпото. Не положихме никакво усилие да минем напред. Системата ни беше да установим равномерен ритъм и да го поддържаме. Тази вечер нямаше парична награда за победителите, но и да имаше, на нас ни беше все едно.

Публиката ръкопляскаше и тропаше с крака в очакване на силни усещания, но тази вечер не получи нищо. Само една от жените — Руби Бейтс, излезе временно от състезанието, и то само за две обиколки. И за първи път от седмици никой не се строполи на пода в края на дербито.

Но се случи нещо, което ме изплаши — Глория натежа на колана ми повече от друг път и по-силно. През последните пет минути като че ли не ѝ бяха останали никакви сили. Почти я бях влачил по пътеката. Имах чувството, че елиминирането едва ни се е разминало. На косъм е било. *По-късно същата вечер мисис Лейдън ми каза, че разговаряла с нашия съдия. Имали сме само две обиколки повече от последната двойка. Ужасих се. Реших, че от този момент нататък ще е най-добре да изоставя системата и да дам газ.*

Последната двойка бяха Базил Джерард и Дженива Томлин, номер 16. Дисквалифицираха ги автоматично. Дженива беше доволна, че е приключила, сигурен съм. Сега можеше да се ожени за капитана на корабчето за спортен риболов, с когото се беше запознала през първата седмица на състезанието.

Дженива се появи отново на дансинга, когато се хранехме. Беше облечена за излизане и носеше малка пътна чанта.

— Дами и господа — разнесе се гласът на Роки по микрофона, — ето я прекрасната девойка, която тази вечер беше елиминирана от състезанието. Нали е голяма сладурана? Бурни аплодисменти, дами и господа...

Публиката заръкопляска, а Дженива се кланяше на всички страни, докато вървеше към естрадата.

— Така е в спорта, дами и господа, тя и нейният партньор изгубиха в трудното дерби въпреки положените усилия, но тя се усмихва и аз ще ви кажа една малка тайна, дами и господа. — Той сведе лице по-близо до микрофона и взе да шепне високо-високо: — Тя е влюбена, тя ще се омъжва. О, да, така е, дами и господа, романтиката е останала в танцовите маратони, та Дженива ще се омъжи за човек, с когото се е запознала тук, в тази зала. Тук ли е той, Дженива? Тук ли е?

Дженива кимна усмихната.

— Къде е този щастливец? Къде е? Стани, капитане, и се поклони.

Нямаше човек от публиката, който да не се е извъртял и да не го търси с поглед.

— Ето го... — извика Роки и посочи другия край на залата. Някакъв мъж беше прескочил парапета на ложите и вървеше към Дженива. Поклащаше се с характерната походка на моряците.

— Кажете ни нещо, капитане... — Роки наклони стойката на микрофона към него.

— Влюбих се в Дженива още щом я видях — заговори капитанът към публиката, — а два дни по-късно ѝ предложих да напусне маратона и да се ожени за мен. Но тя каза „не“, не искала да постави партньора си в неудобно положение, така че не ми оставаше нищо друго, освен да чакам. Сега съм доволен, че я дисквалифицираха, и нямам търпение кога ще започне меденият ни месец...

Публиката се затресе от смях. Роки изправи стойката на микрофона:

— Сребърен дъжд за булката, дами и господа...

Капитанът грабна стойката и вдигна микрофона до устата си:

— Няма защо да се харчите, все ще мога да я издържам, че и да остане.

— Същински Попай — рече Глория.

Сребърен дъжд не заваля. Нито една монета не падна на дансинга.

— Виждате колко е скромен — рече Роки. — Но мисля, че няма нищо нередно в това да ви кажа, че той е капитан на кораба „Тихи океан“ — четиримачтовото корито, закотвено сега на три мили от кея, специално предназначено за риболов. Всеки ден дотам пътуват водни таксита, така че ако някой иска да лови дълбоководни риби, да отиде при капитана...

— Целуни я бе, дърво — провикна се някой от публиката.

Капитанът целуна Дженива и я поведе през дансинга, а публиката ревеше и ръкопляскаше.

— Това е втората сватба, която се урежда на танцовия маратон, дами и господа — обяви Роки. — Не забравяйте откритото бракосъчетание на двойка номер 71, Вай Лъвъл и Мери Холи, което ще отпразнуваме тук, те ще се оженят пред очите ви. Давайте... — подкани той оркестъра.

Базил напусна съблекалнята, облечен за излизане, и отиде до масата, за да изяде последната порция, която му се полагаше.

Роки седна на естрадата и провеси крака надолу.

— Внимавай да не ми събориш кафето — рече Глория.

— Добре де, добре. — Роки отмести чашката ѝ малко по-нататък. — Храната как е?

— Нормално — отвърнах.

Две жени на средна възраст дойдоха при нас. Бях ги виждал вече няколко пъти в ложите. Едната го попита:

— Вие ли сте главният тук?

— Не съвсем. Заместник съм на главния. Какво обичате?

— Казвам се мисис Хигби — заговори жената. — А това е мисис Уичър. Можем ли да поговорим с вас насаме?

— По насаме от това няма къде — отвърна Роки. — Какво обичате?

— Ние сме председателката и заместник-председателката на...

— Какво става тук? — попита Сокс Доналд, който се бе появил иззад гърба ми.

— Това е главният — рече Роки с явно облекчение.

Двете жени се обърнаха към Сокс.

— Ние сме председателката и заместник-председателката на Лигата на майките за висока нравственост...

— Леле-леле — измърмори Глория.

— Да?

— Дойдохме да ви връчим една резолюция — каза мисис Хигби и пъкна в ръката му сгънат лист.

— За какво става въпрос? — попита Сокс.

— За това, че нашата лига осъжда вашето състезание... — започна мисис Хигби, но Сокс я прекъсна:

— Нека да влезем в кабинета ми и да обсъдим въпроса...

Мисис Хигби погледна към мисис Уичър, която кимна.

— Добре.

— Елате и вие, младежи, и ти, Роки. Сестра, прибери чашите и чиниите... — Той се усмихна към двете жени: — Както виждате, не позволяваме на състезателите да правят каквото и да било, за да пазят силите си. Отгук, госпожи.

Той ни поведе към кабинета си, който се намираше зад естрадата. Докато вървахме. Глория се спъна на ужким, блъсна се тежко в мисис Хигби и се хвана с две ръце за главата ѝ.

— О, извинявайте... Много съжалявам... — Глория сведе очи, за да види в какво се е спънала.

Мисис Хигби не каза нищо, само я изгледа гневно и си намести шапката. Глория ме смушка с лакът и ми смигна зад гърба ѝ.

— Вие ще бъдете свидетели, младежи, не забравяйте... — прошепна ни Сокс, като влизахме в кабинета му. Той представляваше преграден коридор и беше много малък. Направи ми впечатление, че почти не се е променил от деня, когато бяхме дошли с Глория да се запишем за маратона. Единствената разлика беше, че сега Сокс бе забол на стената още два плаката с голи жени. Това бе забелязано веднага от мисис Хигби и от мисис Уичър, които си размениха многозначителни погледи.

— Седнете, госпожи — покани ги Сокс. — Кажете сега, какво има?

— Лигата на майките за висока нравственост осъжда вашето състезание — заяви мисис Хигби. — Ние смятаме, че то е

долнопробно, унижаващо човешкото достойнство и че оказва зловредно влияние в нашия град. Приехме резолюция, че то трябва да бъде закрито.

— Закрито ли?

— Незабавно. Ако откажете, ще отнесем въпроса до общината. Това състезание е долнопробно и унижаващо достойнството...

— Не сте разбрали правилно за какво става въпрос, госпожи — заговори Сокс. — В състезанието няма нищо унижително. Ами че младежите толкова се забавляват. Всички са напълнели, откакто започна...

— В него участва едно момиче, което скоро ще става майка, някоя си Руби Бейтс — прекъсна го мисис Хигби. — Престъпно е да я държите тук и да я карате да тича и да ходи по цял ден, когато тя всеки момент ще роди. Да не говорим, че е шокиращо да я види човек как се показва пред всички полуоблечена. Поне от приличие да носеше някакъв халат...

— Е, госпожи, никога не съм гледал на нещата по този начин. Струва ми се, че Руби знае какво прави, не съм забелязал корема ѝ. Но разбирам какво имате предвид. Значи искате от мен да я отстраня от състезанието, така ли?

— Най-наистина — отвърна мисис Хигби. Мисис Уичър кимна.

— Така да бъде, госпожи, както кажете. С мен лесно се споразумява човек. Дори ще платя сметката ѝ за болницата... Благодаря ви, че ми казахте. Незабавно ще се погрижа за нея.

— Но не е само това — продължи мисис Хигби. — Наистина ли се готвите да организирате открито сключване на брак другата седмица, или това е било съобщено, за да привлечете публиката?

— Никога през живота си не съм се занимавал е измама — заяви Сокс. — Сватбата си е честна и почтена. Никога не бих позволил да се лъже публиката за такива неща. Можете да попитате, когото и да било от моите делови партньори и те ще ви кажат, че не съм такъв човек.

— Ние знаем с каква репутация се ползвате — каза мисис Хигби. — И все пак аз просто не мога да повярвам, че ще съдействате за извършването на такова кощунство...

— Младите хора, които ще се женят, са много влюбени един в друг — обади се Роки.

— Ние няма да допуснем такава подигравка — рече мисис Хигби. — Настояваме състезанието да се закрие незабавно.

— А какво ще стане с всичките тези младежи, ако той се съгласи? — попита я Глория. — Ще се върнат на улицата, откъдето са дошли...

— Това не може да бъде оправдание, момиче. Състезанието е порочно. Привлича нездрави елементи. Един от участниците беше убиец, избягал от затвора — оня италианец от Чикаго...

— Естествено, не можете да държите мен отговорен за това — намеси се Сокс.

— Напротив. Дошли сме тук, защото искаме нашият град да е чист и в него да няма подобни влияния.

— Ще имате ли нещо против, ако излезем навън с моя заместник, за да обсъдим въпроса? Може би ще измислим нещо.

— Добре — съгласи се мисис Хигби.

Сокс направи знак на Роки и двамата излязоха от стаята.

— Вие имате ли деца? — попита Глория, щом вратата се затвори.

— И двете имаме големи дъщери — отвърна мисис Хигби.

— Знаете ли къде са те тази вечер и какво правят?

Нито една от двете жени не проговори.

— Мога да ви дам приблизителна представа. Докато вие тук благородно следвате дълга си, те сигурно са в квартирата на някой мъж, разсъблечени, почти пияни.

Мисис Хигби и мисис Уичър ахнаха в един глас.

— Обикновено така става с дъщерите на реформаторките на обществото. Рано или късно все се намира някой да ги оправи, а пък повечето от тях не знаят и как да не забременеят. Прогонвате ги от къщи с досадните си лекции за чистота и непорочност, пък и нали имате много работа, не можете да им кажете кое как е в живота...

— Ооо... — пламна мисис Хигби.

— Аз... — заекна мисис Уичър.

— Глория... — извиках.

— Време е някой да ви ги каже тия неща, на вас, пък и на другите — продължи тя да ги напада, но се премести пред вратата и застана с гръб към нея, сякаш не искаше да ги пусне да излязат — и точно аз съм човекът за тази работа. Вие сте от тези, дето се крият в

клозета, за да четат мръсни книги и да си разправят гадни истории, а после тръгват да развалят удоволствието на другите.

— Махни се от вратата, момиче, и ни пусни да излезем! — изкрещя мисис Хигби. — Не искам да те слушам. Аз съм почтена жена. Аз съм учителка в неделното училище...

— Няма да мръдна от тая врата, докато не свърша.

— Глория...

— Вашата лига за нравствеността и проклетите ви женски клубове — продължи тя, без да ми обръща внимание — са пълни със стари вещици, които се врат навсякъде, защото от двайсет години никой не ги е оправял. Ами идете и вие, бабишкери такива, пък си платете, за да ви оправят. Това ви липсва на вас.

Мисис Хигби тръгна към Глория с вдигната ръка, сякаш се канеше да я удари.

— Хайде, удари ме. — Глория не се помръдна. — Удари ме... Само да ме докоснеш, ще ти счупя главата с ритници.

Вратата се отвори и избута Глория. Влязоха Сокс и Роки.

— Тази... тази... — размахваше пръст мисис Хигби към Глория.

— Недей да заекваш, кажи си думата. Не я ли знаеш? Курва...

— По-спокойно! — Сокс се опита да овладее положението. — С моя заместник решихме да приемем всичките ви предложения, госпожи...

— Нашето предложение е незабавно да затворите това място! — рече мисис Хигби. — В противен случай още утре сутринта ще отидем в общината...

Тя се запъти към вратата, а мисис Уичър я последва.

— Теб, момиче — обърна се мисис Хигби към Глория, — теб трябва да те изпратят в поправителен дом.

— И там съм била. Директорката приличаше на теб. Беше лесбийка...

Мисис Хигби зяпна за последен път и излезе, сподирена от мисис Уичър.

Глория тръшна вратата след тях, хвърли се на един стол и заплака. Покри с ръце лицето си и се опита да спре, но беше безсмислено. Наклони се напред, прегъна се на две, цялата разтреперана от вълнение, сякаш не можеше повече да владее горната половина на тялото си. Известно време единственият шум в стаята

беше нейното хълцане и пляскането на океана, което се чуваше през отворения прозорец.

После Сокс отиде при нея и внимателно сложи ръка на главата ѝ.

— Нищо, нищо...

— Всичко това го забравете — каза Роки. — Не казвайте нищо на другите...

— Добре, няма. Значи ли това, че ще трябва да закрийте маратона?

— Сигурно не — отвърна Сокс. — Значи, че ще трябва да пуснем нещо на някого. Утре сутринта ще говоря с адвоката си. А междуременно, Роки, намери начин да кажеш на Руби. Трябва да напусне. Много жени започнаха да протестираат... — Той погледна към вратата. — Защо ли не си гледах моя бизнес? Отвратителни женоря...

XI

... екзекуция...

ИЗМИНАЛИ ЧАСОВЕ — 855
ОСТАВАЩИ ДВОЙКИ — 21

ВОЙНАТА, ПРЕДИЗВИКАНА ОТ ТАНЦОВИЯ МАРАТОН, ВСЕ ОЩЕ БУШУВА

ЛИГАТА НА МАЙКИТЕ ЗАПЛАШВА, ЧЕ ЩЕ ОРГАНИЗИРА МАСОВ МИТИНГ, АКО
ОБЩИНСКИЯТ СЪВЕТ НЕ ЗАБРАНИ СЪСТЕЗАНИЕТО

РАЗНОГЛАСИЯТА ПРОДЪЛЖАВАТ ВЕЧЕ ТРЕТИ ДЕН

Лигата на майките за висока нравственост продължава войната, обявена на танцовия маратон, с изказаната днес заплаха, че ако Общинският съвет не забрани състезанието, ще отнесе въпроса до самото гражданство. Танцовият маратон продължава вече 36 дни в един от крайбрежните увеселителни центрове.

Мисис Дж. Франклин Хигби и мисис Уилям Уолас Уичър, председателката и заместник-председателката на Лигата за висока нравственост, са се явили отново днес следобед в Общинския съвет, за да протестират срещу продължаващото състезание. Общинският съвет им е отговорил, че понастоящем главният юрисконсулт проучва какви законни стъпки могат да се предприемат.

„Не можем да предприемем никакви действия, докато не установим какво е законното положение — заяви Том Хинсдел, председател на съвета. — Дотук не сме открили конкретно

разпореждане, което да се отнася до въпросния случай, но юрисконсултът на града проучва всички правилници и наредби“.

„Щеше ли да проявява колебание Общинският съвет, ако чума застрашаваше града ни? — запита мисис Хигби. — Нямаше, нали? След като няма конкретно разпореждане за подобни случаи, тогава да се издаде по спешност. Танцовият маратон е чума, той е долнопробен и потъпква човешкото достойнство, а в същата зала се намира и заведение, което е сборище на гангстери, закононарушители и престъпници. Това не може да бъде подходяща атмосфера за млади хора...“

Върнах вестника на мисис Лейдън.

— Мистър Доналд ни каза, че според неговия адвокат общината не може да предприеме нищо.

— Това няма значение — отвърна мисис Лейдън. — Тия жени са си наумили да го закрият и ще го направят, тях не ги интересуват законни основания.

— Не виждам какво лошо има в маратона, но за заведението са прави. Виждал съм доста съмнителни типове в Палмовата градина... Според вас колко време ще им трябва, за да закрият маратона?...

— Знаем ли? Но ще го забранят. Какво ще правиш тогава?

— Първото, което ще направя, е да поседя на слънце. Преди обичах дъжда и мразех слънцето, но сега стана обратното. Тук почти няма слънце...

— А след това какво ще правиш?

— Не съм мислил.

— Разбирам. А къде е Глория?

— Облича си спортния екип. Ще излезе след минута.

— Тя започна да се предава, нали? Лекарят ми каза, че се налагало да преслушва сърцето ѝ по няколко пъти на ден.

— Това нищо не значи. Той преслушва всички момичета. Глория си е добре.

Глория не беше добре и аз го знаех. Много трудно се справяхме с дербито. Не ми е ясно как ни се размина последните два пъти. За двете състезания общо Глория прекъсва временно десетина пъти. Но аз не си правех прибързани заключения от това, че лекарят преслушва сърцето

й по шест-седем пъти на ден. Знаех, че със стетоскопа не би могъл да открие къде е нейната болест.

— Наведи се към мен, Робърт — каза мисис Лейдън. За пръв път употребяваше малкото ми име и ми стана неудобно. Надвесих се над парапета, но продължих да се поклащам, така че никой да не ме обвини в нарушаване на правилата — нали трябваше да се движим непрестанно. Залата беше пълна. — Знаеш, че изпитвам приятелски чувства към теб, нали?

— Да, разбира се.

— Знаеш и това, че аз ви намерих онази фирма, която ви взе под опеката си, нали?

— Да, разбира се.

— Имаш ми доверие, нали?

— Да, разбира се, имам ви доверие.

— Робърт, Глория не е момиче за теб.

Замълчах и се зачудих какво още ще изтърси. Изобщо не бих могъл да си обясня защо мисис Лейдън ще проявява такъв интерес към мен, освен ако... Но това беше невероятно. Тя можеше да ми бъде баба.

— Тя не е хубав човек. У нея има някаква злоба и тя ще ти разбие живота. Не искаш да си провалиш живота, нали?

— Тя няма да ми провали живота.

— Обещай ми, че когато свърши това състезание, повече няма да се срещаш с нея.

— О, та аз няма да се женя за нея, нищо подобно. Не съм влюбен в нея. Тя е добро момиче. Само понякога е малко потисната.

— Не е потисната. Озлобена е. Мрази всички и всичко. Жестока е и опасна.

— Не знаех, че мислите така за нея, мисис Лейдън.

— Аз съм стара жена. Аз съм много, много... стара жена. Знаем какво говоря. Когато свърши този маратон, Робърт — обърна се тя към мен изведнъж, — аз не съм бедна, както изглеждам. Ти си мислиш, че съм бедна, но не съм. Богата съм. Страшно богата. Малко съм ексцентрична. Когато се махнеш оттук...

— Здравсти... — Глория се бе появила изневиделица.

— Здравсти — отвърна мисис Лейдън.

— За какво говорехте? Прекъснах ли ви?

— Не си ни прекъснала — отвърнах аз.

Мисис Лейдън отвори вестника и се зачете. Ние с Глория се върнахме към естрадата.

— Какво ти говореше за мен?

— Нищо. Коментирахме, че ще закрият маратона...

— И за нещо друго говорехте. Защо млъкна като риба, когато се приближих?

— Въобразяваш си...

— Дами и господа... — заговори Роки по микрофона и продължи, щом публиката утихна — или след като съм чел вестниците, може би трябваше да се обърна към вас със „събрата по глупост“. — Това предизвика бурен смях, защото публиката знаеше какво има предвид. — Виждате, че продължаваме танцовия маратон за световния шампионат и ще продължим, докато остане само една двойка — победителите. Благодаря ви, че дойдохте и днес, но искам да ви напомня, че не трябва да пропускате утре вечер — това не бива да си го позволявате — нашето открито сватбено тържество, когато двойка 71, Вий Лъзъл и Мери Холи, ще сключат брак пред очите ви и церемонията ще се ръководи от един известен свещенослужител от нашия град. Ако не сте си направили резервация, побързайте още сега.

И така, преди да започне дербито, нека да ви представя някои от известните личности, които ни почетоха с присъствието си... — Той извади лист хартия. — Дами и господа, сред нас е една звезда, един красавец от екрана — самият Бил Бойд. Поклон, ако обичате, мистър Бойд...

Бил Бойд се изправи и се поклони, а публиката изръкопляска.

— Тук е и още една звезда от киното и сцената — Кен Мъри. Една изискана компания съпровожда мистър Мъри. Питам се дали няма сам да пожелае да ни я представи от естрадата...

Публиката започна да ръкопляска силно. Мъри се поколеба, но в крайна сметка прескочи перилата и се качи на подиума.

— Е, добре, щом настоявате... — взе той микрофона. — Да ви запозная най-напред с една млада актриса — мис Анита Луиз...

Мис Луиз се изправи.

— ... а сега мис Джун Клайд...

Мис Клайд се изправи.

— ... мис Сю Каръл...

Мис Каръл се изправи.

— ... Том Браун...

Том Браун се изправи.

— ... Торнтън Фриланд...

Торнтън Фриланд се изправи.

— ... и това сме всички...

Мъри стисна ръката на Роки и се върна при компанията си.

— Дами и господа... — подхвана отново Роки.

— Там е седнал един от известните режисьори, но той не го представи — казах на Глория. — Ето го, Франк Борзаж. Нека да отидем при него и да му кажем две думи.

— За какво ти е притрябвал?

— Ами нали е режисьор? Може да ти помогне да пробиеш в киното...

— По дяволите киното, ще ми се да не съм жива...

— Аз отивам.

Прекоших дансинга и отидох пред ложите, макар че се чувствах ужасно неудобно. На два-три пъти за малко да изгубя смелост и да се върна. Но си казах: „Струва си. Той е един от най-добрите режисьори на света. Някой ден, когато стана известен като него, ще му припомня този момент...“.

— Здравейте, мистър Борзаж.

— Здравей, синко. Ще победиш ли тази вечер?

— Дано... Гледах „Няма по-голяма слава“. Страхотен е според мен.

— Радвам се, че ти е харесал...

— Един ден искам да стана режисьор като вас.

— Дано успееш.

— Ами... довиждане... — казах накрая.

Върнах се към естрадата.

— Този беше Франк Борзаж — обясних на Кид Кам.

— Какво?

— Известен режисьор.

— Аха...

— И така... — разнесе се гласът на Роки. — Съдиите готови ли са? Получиха ли състезателните картони, Роло?... И така, младежи...

Придвижихме се към старта.

— Да не рискуваме тази вечер — прошепнах на Глория. — Сега вече става много сериозно...

— По местата, младежи — извика Роки. — Не се отлъчвайте, сестри и треньори... Не дишайте, дами и господа... Оркестър, пригответи се...

Той самият даде сигнал с пистолета.

Ние с Глория отскочихме напред и се провряхме на втора позиция, веднага след Кид Кам и Джаки Милър. Сега те поведоха вместо Джеймс и Руби, вече не беше както преди. На първия завой се сетих за Джеймс и Руби и се зачудих къде ли се намират в момента. Без тях дербито не приличаше на дерби.

В края на първата обиколка Мак Астън и Бес Картрайт спринтираха, изпревариха ни и заеха второто място. Ускорих крачка. Знаех, че се налага. Всички слабаци бяха вече дисквалифицирани. Останалите двойки бяха много бързи.

Задържах се на трета позиция шест-седем обиколки, но публиката започна да реве и да ни подканва да минем по-напред. Боях се да направя такъв опит. Единствено на завоите можеше да изпревариш предната двойка, но това отнемаше много сили. Досега Глория се справяше добре и не исках да я подлагам на излишно изпитание. От нея исках само да издържи докрай.

След осмата минута започна да ми става горещо. Свалих си фланелката и я метнах на единия от треньорите. И Глория направи същото. Повечето от момичетата си бяха съблекли тениските и публиката ликуваше, защото оставаха само по сутиен и когато тичаха, гърдите им подскачаха нагоре-надолу.

„Всичко е наред засега — си казах, — само някой да не се опита да ни изпревари.“

И още в същия миг дойде предизвикателството. Педро Ортега и Лириан Бейкър ни настигнаха и на завоя се опитаха да минат от вътрешната страна. Това беше всъщност единственият начин да изпревариш някоя двойка, но съвсем не беше така лесно, както изглежда. Трябваше да излезеш поне две крачки напред на правата, а после внезапно да се вклиниш, щом стигнеш завоя. Това беше намислил и Педро. На завоя се блъснаха в нас, но Глория успя да се задържи и аз я изтеглих напред, така че успяхме да задържим същия ритъм.

Публиката ахна, от което разбрах, че някой е залитнал. Веднага след това чух как някой тупна на земята. Не се обърнах, продължих да крача. Това вече не беше нещо ново за мен. Когато излязох на правата и вече можех да погледна, без да си объркам крачката, видях, че е била Мери Холи — партньорката на Вий Львъъл. Беше на леглото, сестрите и треньорите се суетяха около нея, а лекарят я преслушваше...

— Отстъпете вътрешната страна на пътеката на състезателя, който е останал соло, младежи... — извика Роки.

Отместих се и Вий ме задмина. Сега трябваше да прави две обиколки вместо една. В движение той хвърли един поглед към леглото и лицето му се изкриви мъчително. Знаех, че не е от болка, просто той не знаеше кога партньорката му ще може да се върне на пътеката... На четвъртата му самостоятелна обиколка тя стана и двамата продължиха заедно.

Направих знак на сестрата, че искам мокра кърпа, и на следващата обиколка тя ми метна една на врата. Захапах единия ѝ край със зъби.

— Остават още четири минути... — изкрещя Роки. Това беше едно от най-напрегнатите дербита. Кид и Джаки наложиха страхотно темпо. Знаех, че за нас с Глория няма опасност, стига да успеем да задържим нашия си ритъм, но човек никога не можеше да предвиди кога ще се строполи партньорът му. След като преминеш една критична точка, започваш да се движиш като автомат и изобщо не си даваш сметка какво правиш. В един момент се носиш с най-голяма бързина, а в следващия рухваш. Ето от какво се страхувах с партньорка като Глория — да не се строполи. Вече беше започнала да натежава на колана ми.

„Не спирай“ — извиках ѝ наум и понамалих темпото, за да се съвземе. Педро и Лилиан очевидно само това бяха чакали. На завоя се стрелнаха пред нас и заеха третото място. Непосредствено зад гърба си чувах стъпките на другите, значи всички останали двойки се бяха скупчили по петите на Глория. Вече няхах никаква преднина.

Извих се малко на една страна. Това беше знак за Глория да се хване за другата страна на колана. Тя веднага смени ръката.

Слава богу. Това беше добър признак. Доказваше, че не е съвсем зле.

— Още една минута — извика Роки.

Засилих темпото. Кид Кам и Джаки бяха позабавили крачка, така че Мак и Бес, както и Педро и Лилиан се движеха по-бавно. Ние с Глория бяхме между тях и останалите. Това беше лоша позиция. Молах се дано никой зад нас да не събере сили да се впусне напред, защото ми беше ясно, че дори от най-лекото блъсване Глория ще оплете крака и ще падне. А паднеше ли някой в този момент...

Събрах всяка капчица от останалата ми издръжливост, за да излезем по-напред, пък макар и с една крачка, само да избегнем опасността, която ни дебнеше изотзад... Когато пистолетът изгърмя за финала, веднага се обърнах, за да подхвана Глория. Но тя не припадна. Направи несигурна крачка към мен, за да я прегърна. Цялата беше в пот и се задъхваше мъчително.

— Имате ли нужда от медицинска помощ? — провикна се Роки от естрадата.

— Не. Само Глория трябва да си почине малко.

Повечето от момичетата влязоха в съблекалнята с чужда помощ, но мъжете се събрахме около естрадата, за да разберем кой ще бъде дисквалифициран. Съдиите бяха предали картоните на Роло и на Роки, които ги проверяваха.

— Дами и господа — обяви Роки след минута-две, — ето резултатите от най-сензационното дерби, което сте виждали досега. На първо място — двойка номер 18, Кид Кам и Джаки Милър. На второ място — Мак Астън и Бес Картрайт. На трето място — Педро Ортега и Лилиан Бейкън. На четвърто място — Робърт Сивъртън и Глория Бийти. Дотук бяха победителите, а сега — губещите, двойката, която приключи последна, двойката, която според правилата се дисквалифицира и напуска състезанието. Това е двойка номер 11 — Джиър Флинт и Вира Розенфелд...

— Ти не си с всичкия си — изкрещя Джиър Флинт толкова високо, че дори в залата го чуха. — Това не е вярно... — продължи той и се приближи до естрадата.

— Виж сам — подаде му Роки картоните.

— Ще ми се да бяхме ние — повдигна глава Глория. — Ще ми се да ни бяха изхвърлили от състезанието...

— Шшшт.

— Пет пари не давам какво пише в тези картони. Има грешка. — Джиър ги върна на Роки. — Сигурен съм, че има грешка. От къде на

къде ще ни елиминирате, след като ние не бяхме последни?

— Можеш ли да следиш колко обиколки правиш, докато се състезаваш? — попита Роки. Опитваше се да постави Джиър на място. Съвсем ясно беше, че това не е възможно за никого.

— Не мога да следя. Но знам, че ние не сме излизали временно, а Мери излезе. В началото бяхме преди Вий и Мери и финиширахме преди тях.

— Какво ще кажете вие, господине — обърна се Роки към един човек, който стоеше наблизко. — Вие следяхте двойка номер 11...

— Заблуждавате се, приятелю — рече човекът на Джиър. — Следях ви много внимателно...

— Неприятно е, момчето ми — заговори Сокс, който се бе промъкнал между съдиите. — Нямахте късмет...

— Това няма нищо общо с късмета, вие сте го скалпнили така. Никого не можете да излъжете. Ако бяхте елиминирали Вий и Мери, щеше да се провали сватбата утре, нали?

— Е, хайде... хайде... Прибирай се в съблекалнята — подкани го Сокс.

— Тъй ли? — Джиър отиде при онзи човек, който следеше колко обиколки са направили двамата с Вира. — Сокс колко ти даде?

— Не разбирам какво искаш да кажеш...

Джиър се поотмести назад и му удари такъв юмрук в челюстта, че оня падна.

Сокс се спусна към Джиър, готов за бой, изгледа го на кръв, а ръката му се протегна към задния джоб.

— Само да извадиш палката, ще ти го върна тъпкано — предупреди го Джиър. После си тръгна, прекоси целия дансинг и влезе в съблекалнята.

Публиката беше станала на крака, коментираше и се опитваше да разбере какво става.

— Да отидем да се преоблечем — казах на Глория.

XII

... на 19 септември 1925 година...

ИЗМИНАЛИ ЧАСОВЕ — 879
ОСТАВАЩИ ДВОЙКИ — 20

През целия ден Глория беше повече от потисната. Сто пъти я попитах какво има. Все ми отвърщаше: „Нищо“. *Сега си давам сметка колко съм бил глупав. Трябваше да се сетя за какво си мисли. Сега, като си спомнят онази вечер, просто не мога да проумея как съм могъл да бъда толкова глупав. Но по онова време наистина си бях наивник... Съдията е седнал там горе и произнася речта, която си е подготвил, но думите му преминават през мене точно както погледът му преминава през очилата му, думи и погледи профучават, за да отворят място на следващите. Не чувам какво казва съдията с ушите и разсъдъка си, както стъклата на очилата му не могат да уловят преминаващите през тях погледи. Чувам го със стъпалата и краката си, с гърдите и ръцете си, но не и с ушите и разсъдъка си. С ушите и разсъдъка си чувам вестникарчето на улицата, което крещи нещо за крал Александър, чувам движението на трамваите по улицата, на автомобилите, предупредителните звънци на уличните семафори, в съдебната зала чувам дишането на хората и тропота на обувките им, чувам как скърца някаква пейка, чувам лекия плисък, когато някой отива до плювалника. Всичко това го чувам в ушите и разсъдъка си, но съдията го чувам единствено в тялото си. Ако някога и вие чуете това, което ми казваше съдията, и вие ще разберете за какво ви говоря.*

Този ден Глория нямаше никаква причина да бъде потисната. Тълпите влизаха и излизаха от сутринта, от обяд залата беше вече пълна, а сега точно преди сватбата бяха останали съвсем малко празни

места, всъщност повечето от тях бяха запазени. Цялата зала беше украсена със знамена. От толкова червено, бяло и синьо ти се струва, че ей сега ще гръмнат ракети и оркестърът ще засвири националния химн. Имаше много вълнения през този ден: работниците украсиха залата, надойдоха хора, участвахме в репетиция за сватбата, разнесоха се слухове, че жените от Лигата за нравствеността ще дойдат да подпалят сградата и освен това получихме по един кат нови дрехи от бира „Джонатан“.

Поне в този ден Глория нямаше причина да бъде болезнено потисната, но тя беше по-кисела от всякога.

— Ей, синко... — повика ме някакъв човек от ложите. Никога не го бях виждал. Правеше ми знаци да се приближа.

„Няма да останеш дълго на това място — си помислих. — Там сяда мисис Лейдън. Щом дойде, ще трябва да се махнеш.“

— Нали ти си състезателят от двойка номер 22?

— Да, аз съм.

— А къде е партньорката ти?

— Ей я там... — посочих към естрадата, където Глория стоеше с останалите момичета.

— Доведи я. Искам да се запозная с нея.

— Добре — рекох и тръгнах да повикам Глория. Питам се: „Кой ли е този?“ ...

— Там има един човек, който иска да се запознае с теб.

— Не искам да се запознавам с никого.

— Този не е някой изпаднал тип. Облечен е добре. Изглежда сериозен.

— Не ме интересува как изглежда.

— Може да е продуцент. Може да си му направила впечатление. Може сега да пробиеш.

— Ще пробия, друг път.

— Хайде. Човекът чака.

В крайна сметка тя дойде с мен.

— Мръсна работа е това киното. Трябва да разговаряш с хора, които не щеш и да видиш, да се държиш прилично дори да са ти противни до мозъка на костите. Доволна съм, че приключих с всичко това.

— Ти сега започваш — опитах се да я окуража. *Тогавя изобщо не обърнах внимание на това изречение, но сега си давам сметка, че никога не е казвала нещо по-важно.*

— Ето я... — казах на човека.

— Не знаете кой съм, нали?

— Не, не знаем...

— Казвам се Максвел. Менажер съм по рекламата на бира „Джонатан“.

— Приятно ми е да се запозная с вас, мистър Максвел — протегнах ръка към него. — Да ви представя моята партньорка, Глория Бийти. Искам да ви благодаря, че ни взехте под свое покровителство.

— Няма защо да благодарите на мен. Благодарете на мисис Лейдън. Тя ме накара да ви обърна внимание. Получихте ли пакетите, които ви изпратихме днес?

— Да, мистър Максвел, дойдоха тъкмо навреме. На тия танцови маратони дрехите бързо стават на парцали... Идвали ли сте тук и друг път?

— Не, а и сега нямаше да дойда, ако не беше настояла мисис Лейдън. Тя ми описа дербито. Тази вечер ще има ли дерби?

— Една сватба е нещо прекалено маловажно, че заради нея да се отложи дербито. Ще бъде веднага след церемонията.

— Ще се видим по-късно... — измърмори Глория и си тръгна.

— Да не съм я обидил с нещо? — попита ме мистър Максвел.

— Не, сър... трябва да се върне, за да им обяснят още нещо. Сватбата ще започне скоро.

Той свъси вежди и ми стана ясно, че е разбрал лъжата, с която се мъчех да прикрия грубото държане на Глория. Той я проследи с поглед, докато се отдалечаваше, и пак се обърна към мен.

— Какви са шансовете ви да спечелите дербито тази вечер?

— Добри. Но всъщност важното е не толкова да спечелиш, колкото да не загубиш. Ако приключиш последен, те дисквалифицират.

— Ако бира „Джонатан“ предложи 25 долара за победителя, мислиш ли, че имате шанс да ги спечелите?

— Ще се постарая с всички сили.

— В такъв случай... Както и да е. — Той ме изгледа от главата до петите — Мисис Лейдън ми каза, че имаш амбиции да пробиеш в киното, а?

— Да, но не като актьор, а като режисьор.

— Не ти ли се ще работа в пивоварната промишленост?

— Май не.

— Бил ли си някога режисьор?

— Не, сър, но не ме е страх да опитам. Знам, че мога да се справя. О, нямам предвид пълнометражен игрален филм като онези на Болеславски, Мамулян или Кинг Видор, а нещо съвсем друго като за начало.

— Какво например?

— Ами нещо кратичко, две-три ролки. Как минава денят на един събирач на смет или за живота на някой обикновен човек, нали разбирате, който печели по трийсет долара на седмица и с тях трябва да гледа децата си, да си купи къща, кола, радио... от тия хора, които винаги дължат пари. Нещо по-различно, камерата да разказва...

— Разбирам...

— Не исках да ви отегчавам, но рядко се намира някой да ме изслушва и така се увличам, че не мога да спра.

— Не ме отегчаваш. Всъщност ми е интересно. Но може би и аз прекалих...

— Добър вечер... — поздрави мисис Лейдън, която тъкмо влизаше в ложата. Мистър Максвел стана. — Седнал си на моето място, Джон — каза му тя. — Премести се на другия стол. — Мистър Максвел се засмя и освободи мястото й. — Ау, ау, колко добре изглеждаме — обърна се мисис Лейдън към мен. Изчервих се.

— За пръв път в живота си нося смокинг. Мистър Доналд е наел смокинги за мъжете и официални рокли за момичетата. Всички ще участваме в процесията.

— Какво ще кажеш за него, Джон? — попита мисис Лейдън. — Добро момче е.

— Винаги вярвам напълно на преценките на Джон — обясни мисис Лейдън. Сега започна да ми става ясно защо мистър Максвел ми бе задавал толкова въпроси.

— Насам, младежи — извика Роки по микрофона, — насам... Дами и господа, предстои ни да присъстваме на откритата сватбена церемония между Вий Львъл и Мери Холи — двойка номер 71, но не забравяйте, че забавленията за тази вечер не свършват с

приключването на сватбеното тържество. То е само началото, само началото. След сватбата ще се проведе дербито...

Той се наведе, за да може Сокс да му прошепне нещо.

— Дами и господа, имам удоволствието да ви представя свещенослужителя, който ще извърши службата, той ви е добре познат — преподобният Оскар Гилдър. Заповядайте тук, мистър Гилдър.

Свещеникът се появи на дансинга и тръгна към естрадата, а публиката започна да ръкопляска.

— Заемете местата си — подкани ни Сокс. Бяха ни определили къде да застанем и ние веднага се насочихме натам: мъжете от едната страна на естрадата, момичетата — от другата. — Преди да започне процесията, искам да изкажа благодарност на хората, които направиха възможно това събитие. — Той погледна листчето си. — Булчинската рокля е подарък от мистър Самюелс за сметка на магазина „Бон Топ“. Моля, изправете се мистър Самюелс.

Мистър Самюелс се изправи и се поклони, а публиката го аплодира.

— Обувките на булката са подарък от луксозния магазин на главната улица. Моля, станете, мистър Дейвис.

Мистър Дейвис се изправи.

— ... чорапите и копринените... подробности са подарък от базара за дамска мода „Поли Дарлинг“. Мистър Лайтфут, тук ли сте?

Мистър Лайтфут се изправи, а публиката вече ревеше.

— ... косата ѝ е накъдрена и фризирана от дамския салон „Помпадур“. Тук ли е мис Смит?

Мис Смит се изправи.

— А облеклото на младоженеца от главата до петите е подарено от компанията „Тауър“, която произвежда готово облекло. Мистър Тауър...

Цветята, с които е украсена залата, както и цветята, с които са закичени състезателките, са дар от разсадника „Платанов хребет“. Мистър Дюпре...

Мистър Дюпре се изправи.

— А сега, дами и господа, отстъпвам микрофона на преподобния Оскар Гилдър, който ще извърши церемонията и ще свърже тези двама прекрасни младежи...

Той подаде цялата стойка с микрофона на Роло, който я закрепил на дансинга пред естрадата. Преподобният Гилдър мина зад нея, кимна към оркестъра и той засвири сватбен марш.

Шествието тръгна — мъжете от едната страна, момичетата от другата, стигна до края на залата и зави обратно към свещеника. За пръв път виждах някои от момичетата, облечени в нещо различно от панталони и спортни екипи.

Следобедът бяхме правили две репетиции за шествието, научиха ни да спираме след всяка крачка и тогава да правим следващата. Когато булката и младоженецът се появиха иззад естрадата, публиката започна да ръкопляска и да ги поздравява.

Мисис Лейдън ми кимна, когато минавахме край нея.

Заехме определените ни места пред естрадата, а Вий с Мери, както и Кид Кам с Джаки Милър — кумовете — продължиха напред, където беше застанал свещеникът. Той даде знак на оркестъра да спре и започна церемонията. През цялото време не свалях очи от Глория. Не успях да ѝ кажа колко грубо се бе държала с мистър Максвел и затова се опитвах да срещна погледа ѝ, за да разбере, че имам да говоря с нея за много неща, когато отново бъдем заедно.

— А сега ви обявявам за съпруг и съпруга... — произнесе доктор Гилдър. Той сведе глава и подхвана един псалм: „Господ е пастир мой, от нищо не ще се нуждая. Той ме настанява на злачни пасбища и ме води на тихи води, подкрепя душата ми, насочва ме по пътя на правдата заради своето име. Да тръгна и по долината на смъртната сянка, няма да се уплаша от зло, защото ти си с мене; твоят жезъл и твоята палица ме успокояват. Ти пригответи пред мене трапеза пред очите на враговете ми, помаза главата ми с елей, чашата ми е препълнена. Тъй благостта и милостта ти да ме придружават през всички дни на живота ми и аз ще пребъдвам в дома господен много дни“.

Когато свещеникът приключи. Вий целуна плахо Мери по бузата и ние всички се скупчихме около тях. Залата се тресеше от ръкопляскания и викове.

— Един момент... един момент... — крещеше Роки по микрофона. — Един момент, дами и господа...

Шумът затихна и точно в този миг от другия край на залата, откъм Палмовата градина се разнесе ясният отчетлив звън на счупено

стъкло.

— Недей... — разнесе се мъжки вик. Последваха го пет изстрела — толкова бързо един след друг, че прозвучаха като един непрекъснат гръм.

Публиката побесня.

— Останете по местата си... останете по местата си... — крещеше Роки.

Състезателите — мъже и жени — се затичаха към Палмовата градина и аз се затичах с тях. Сокс Доналд ме изпревари, вече посегнал към задния си джоб.

Скочих през перилата в една опразнена лежа и влязох в Палмовата градина веднага след Сокс. Вече се бе събрала цяла тълпа, всички стояха в кръг, гледаха надолу и коментираха. Сокс ги разбута, мина напред, а след него и аз.

На земята лежеше убит човек.

— Кой го уби? — попита Сокс.

— Един тип, ей там... — му отговори някой.

Сокс излезе от кръга, а аз пак след него. С изненада забелязах, че Глория е непосредствено зад мен.

Човекът, който беше стрелял, стоеше на бара, подпрян на лакът. По лицето му се стичаше кръв. Сокс отиде при него.

— Той започна пръв, Сокс. Искаше да ме убие с една бирена бутилка...

— Мънк, негоднико... — изрева Сокс и го удари с палката по лицето. Мънк се свлече върху бара, но не падна. Сокс продължи да го млати по лицето — удари го още веднъж, два, три пъти, изпопръска всичко и всички с кръв. Буквално го размаза от бой.

— Хей, Сокс... — извика му някой. На десетина метра по-нататък се бе събрала друга групичка — те също стояха в кръг, гледаха надолу и коментираха. Разблъскахме ги, пробихме си път... и я видяхме.

— По дяволите... — изруга Сокс.

Беше мисис Лейдън, просната на пода с една-единствена рана на челото. Джон Максвел беше коленичил до нея, за да държи главата ѝ, но после внимателно я положи на земята и стана. Главата на мисис Лейдън бавно се извърна на една страна и малкото езерце кръв, което се бе събрало в кратера на едното ѝ око, се стече на пода.

Джон Максвел ни забеляза — мен и Глория.

— Беше тръгнала да заеме съдийското си място за дербито — рече той. — Улучи я случаен куршум...

— Защо не се случи с мен... — тихо каза Глория.

— По дяволите... — повтори Сокс.

Събрахме се всички в дамската съблекалня. Вън в залата бяха останали много малко хора, само от полицията и от пресата.

— Сигурно вече се досещате защо ви повиках тук, младежи — започна Сокс, — и сигурно вече знаете какво ще ви кажа. Никой не е виновен за това, което се случи — просто в живота стават такива неща. Това е удар за вас, младежи, удар е и за мен. Тъкмо маратонът беше потръгнал...

Двамата с Роки обсъдихме въпроса и решихме да разделим наградата от хиляда долара между всички вас, а освен това и аз ще добавя още хиляда долара. При това положение всеки от вас ще получи по петдесет долара. Така честно ли е?

— Да...

— Няма ли някаква възможност да продължим? — попита Кид Кам.

— Никаква — поклати Сокс глава. — Както са ни подгонили от тая Лига за нравственост...

— Младежи — подхвана и Роки, — забавлявахме се чудесно и ми беше много приятно да работя с вас. Дано някой друг път да организираме отново танцов маратон...

— Кога ще си получим парите? — попита Вий Львъл.

Отговори Сокс:

— Сутринта. Който от вас иска да пренощува тук, може да остане както досега. Но ако искате да си тръгнете, нищо не ви задържа. Ще разполагам с пари сутринта след десет часа. А засега довиждане — трябва да отида в полицията.

XIII

... по начина, определен от законите на щата Калифорния. И...

Двамата с Глория прекосихме дансинга — токовете на обувките ми тропаха така силно, като че ли стъпвах с чужди крака. Роки стоеше на предната врата с един полицай:

— Накъде сте тръгнали, младежи? — попита Роки.

— Малко на чист въздух — отвърна Глория.

— Ще се върнете ли?

— Да, ще се приберем — обадох се и аз. — Отиваме да глътнем малко въздух. Отдавна не сме били навън...

— Не се бавете — предупреди Роки, вперил поглед в Глория, и многозначително се облиза.

— Върви на... — изстреля Глория, преди да излезе.

Минаваше два след полунощ. Въздухът беше влажен, плътен и чист. Беше толкова плътен и чист, че усещах как дробовете ми отхапват грамадни зальци.

„Никак няма да е зле да глътнете малко такъв въздух, нали?“ — казах на дробовете си.

Обърнах се и огледах сградата.

— Значи тук сме били през цялото време — проговорих на висок глас. — Сега вече знам как се е чувствал Йона, като е гледал кита.

— Стига си приказвал — извика ми Глория.

Заобиколихме едната страна на сградата и излязохме на кея. Той излизаше напред над океана, докдето ми стигаше погледът, повдигаше се и потъваше надолу, скърцаше и стенеше под напора на вълните. Казах на Глория:

— Истинско чудо е, че вълните не са отнесли този кей.

— Ти си се побъркал на тема вълни.

— Не съм се побъркал.

— От един месец само за това говориш...

— Добре де, стой неподвижно една минута и ще разбереш какво ти говоря. Ще усетиш как се надига и спада...

— Усещам го и без да стоя неподвижно, но това не е причина да се пениш толкова. Няма да се развълнувам дори ако никога вече не го видя. Толкова океан ми е достатъчен до края на живота ми.

Седнахме на една пейка — беше мокра от пръските. Към края на кейчето няколко души ловяха риба през парапета. Нощта беше тъмна, нямаше нито луна, нито звезди. Неравна ивица бяла пяна очертаваше брега. Отново проговорих:

— Въздухът е чудесен.

Глория замълча, вторачена в безкрая. Далеч по брега на един нос светеха лампи.

— Там е Малибу — продължих, — където живеят кинозвездите.

— Какво ще правиш сега? — попита ме тя най-сетне.

— Не знам точно. Мисля си утре да отида при мистър Максвел. Може би ще успея да го убедя да ми помогне. Според мен прояви голям интерес...

— Винаги утре. Големият шанс е винаги утре.

Край нас минаха двама мъже с въдици за дълбоководен риболов. Единият влачеше акула чук, дълга към метър и двацет, и в момента казваше на другия: „Тая малката няма да прави повече поразии“.

— Ами ти какво ще правиш? — попитах Глория.

— Аз ще сляза от въртележката. Приключих с тази гадна история.

— Коя история?

— Живота.

— Защо не се опиташ да си помогнеш? Към всичко се отнасяш неправилно.

— Не ме поучавай.

— Не те поучавам, но ти трябва да промениш отношението си към всичко. Сериозно ти говоря. Заразяваш всички, с които имаш работа. Ето, вземи мене. Преди да се запозная с теб, през ум не ми е минавало, че мога да не успея. Никога не съм мислил, че ще се проваля. А сега...

— Кой ти внуши тези приказки? Сам не можеш да ги измислиш.

— Мога.

Тя погледна към океана и Малибу.

— О, какъв смисъл има да се заблуждавам — проговори след малко. — Знам какво представлявам.

Не казах нищо, гледах към океана, мислех за Холивуд и се чудех дали някога съм бил там, или след миг ще се събудя отново в Арканзас и ще трябва да побързам, за да разнеса вестниците, преди да се развидели.

— ... По дяволите — промърмори Глория на себе си. — Не ме гледай така — обърна се към мен. — Знам, че от мен нищо няма да излезе.

„Права е — казах си наум, — напълно е права. От нея нищо няма да излезе.“

— Защо не умрях оня път в Далас! Все си мисля, че лекарят ми спаси живота само за едно...

Не добавих нищо, гледах океана и си мислех, че Глория е съвсем права — от нея нищо нямаше да излезе, поне да беше умряла онзи път в Далас. Наистина щеше да ѝ е по-добре, ако не беше жива.

— За мен никъде няма място. На никого нищо не мога да дам — говореше тя. — Не ме гледай така.

— Изобщо не те гледам. Нито пък ти можеш да видиш лицето ми.

— Виждам го.

Лъжеше. Това беше невъзможно. Беше съвсем тъмно.

— Не е ли време да се приберем вътре? Роки искаше да говори с теб...

— Тоя... — отвърна Глория. — Друго иска той, но повече няма да го получи. Нито пък някой друг.

— Какво?

— Не знаеш ли?

— Какво да знам?

— Какво иска Роки.

— Аха... Разбира се, че знам. Сега проумях.

— Всички мъже искат едно и също, не че имам нещо против. Не отказах на Роки и не съжалявам. В крайна сметка услуга за услуга... но представи си, че бях забременяла.

— Да не би само за това да си мислиш?

— Да, точно така. Винаги съм взимала мерки, с изключение на онзи път. Представяш ли си да имам дете? Знаеш какво ще стане, като порасне, нали? Като нас. Не искам това да се случи. Както и да е, аз свършвам. Според мен светът е отвратителен и аз съм дотук. Ще ми бъде по-добре, ако не съм жива, както и на всички останали. Аз развалям всичко, до което се приближа. И ти го каза.

— Кога съм казвал такова нещо?

— Преди няколко минути. Преди да се запознаеш с мен никога не си се страхувал, че можеш да се провалиш; така каза... Е, не е моя вината. Това не зависи от мен. Веднъж вече се опитах да се убия, но не умрях, а после не успях да събера смелост да го направя отново... Искаш ли да направиш едно добро за света?

Нищо не отговорих, слушах океана как се плиска в пилоните, усещах издигането и потъването на кея и си мислех, че всяка нейна дума е чиста истина.

Глория взе да рови в дамската си чантичка. Когато извади ръката си оттам, пръстите ѝ стискаха малък пистолет. Дотогава не го бях виждал, но не се изненадах. Ни най-малко не се изненадах.

— Дръж... — подаде ми го тя.

— Не го искам. Махни го. Хайде да се прибираме вътре. Студено ми е...

— Вземи го и замести дядо господ. — Тя напъха пистолета в ръката ми. — Застреляй ме. Това е единственият начин да сложиш край на мъките ми.

Помислих си: „Правя е. Това е единственият начин да се сложи край на мъките ѝ“. *Когато бях дете, прекарвах летата във фермата на дядо ми в Арканзас. Един ден стоях до навеса, където опушваха месото, и гледах как баба ми вари сапун от луга в голям железен котел — изведнъж дядо ми прекоси двора и дойде при нас много възбуден. „Нели си счупи крака“ — каза ни той. С баба ми излязохме от двора и изтичахме в зеленчуковата градина, която дядо ми ореше. Старата Нели лежеше на земята и скимтеше, все още запрегната в ралото. Застанахме до нея и я загледахме, не откъсвахме очи от нея. Дядо ми се върна с пушката, която беше носил на Чикамога Ридж. „Стъпи в дупка“ — обясни ни той и погали Нели по главата. Баба ми ме обърна с лице на другата страна. Разплаках се. Чух изстрел. Този изстрел още го чувам. Спуснах се, хвърлих се на земята и прегърнах*

Нели през шията. Обичах я тази кобила. Изпълних се с омраза към дядо ми. Изправих се, втурнах се към него и го заблъсках с юмруци... по коленете... По-късно през деня той ми обясни, че също обичал Нели, но трябвало да я застреля. „Нищо друго не можеше да се направи за нея. Вече не ставаше за нищо. Така поне ѝ спестих мъките...“

Държах пистолета в ръка.

— Добре. — Не можех да откажа на Глория. — Ти кажи кога.

— Готова съм.

— Къде...

— Тук, в слепоочието.

Кеят подскочи от удара на една голяма вълна.

— Сега ли?

— Сега.

Застрелях я.

Кеят отново се разтресе и водата отново зашумя, сякаш океанът я всмукваше обратно.

Хвърлих пистолета през перилата.

Единият от полицаите седна отзад при мен, а другият шофираше. Караше много бързо и сирената виеше. Такава сирена използваша и на танцовия маратон, за да ни будят.

— Защо я уби? — попита полицаят, който беше седнал отзад.

— Тя ме помоли.

— Чу ли го, Бен?

— Ама че е услужлив тоя синковец — рече Бен през рамо.

Полицаят от задната седалка ме попита:

— И това ли беше единствената причина?

— Уморените коне ги убиват, нали?

... Бог да се смили над душата му...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.